

NOTITIAE

SACRA CONGREGATIO PRO SACRAMENTIS
ET CULTU DIVINO
— SECTIO PRO CULTU DIVINO —

129

CITTÀ DEL VATICANO
APRILI 1977

NOTITIAE

Commentarii ad nuntia et studia de re liturgica editi cura

Sectionis pro Cultu Divino Sacrae Congregationis pro Sacramentis et Cultu Divino

« Notitiae » prodibunt semel in mense. Libenter, iudicio Directionis, nuntium dabitur Actorum, inceptuum, editionum in re liturgica, praesertim e Conferentiis Episcopalibus vel Commissionibus liturgicis nationalibus emanantium, si scriptorum vel periodicorum exemplar missum fuerit.

Directio: Commentarii sedem habent apud S. Congregationem pro Sacramentis et Cultu Divino, ad quam transmittenda sunt epistolae, chartulae, manuscripta his verbis inscripta NOTITIAE. *Città del Vaticano.* *Administratio* autem residet apud *Libreria Editrice Vaticana - Città del Vaticano* - c.c.p. N. 1-16722.

Pro commentariis sunt in annum solvendae: in Italia lit. 5.000 - extra Italiam lit. 7.000 (\$ 11). Singuli fasciculi veneunt: lit. 500 (\$ 0,90) — Pro annis elapsis singula volumina: lit. 10.000 (\$ 15); singuli fasciculi: lit. 900 (\$ 1,50).

Libreria Vaticana fasciculos Commentarii mittere potest etiam *via aërea*. Typis Polyglottis Vaticanis.

129

Vol. 13 (1977) - Num. 4

Allocutiones Summi Pontificis

Ritornare fra le braccia del Padre	145
La Liturgia momento di educazione alla fede	147
La Pasqua di Cristo diventi la nostra Pasqua	148
La Penitenza sacramento della vita	149
Le assemblee domenicali senza sacerdote	151

Acta Congregationis

Summarium Decretorum

Confirmatio deliberationum Conferentiarum Episcopaliū circa interpretationes populares	153
Confirmatio textuum Propriorum Religiosorum	154
Calendaria particularia	155
Patroni confirmatio	155
Concessio tituli Basilicae Minoris	155
Missae votivae in sanctuariis	155
Decreta varia	156

Instauratio liturgica

Thesaurus Liturgiae Horarum Monasticae

Decretum	157
Praefatio	158
Directorium	163
Praenotanda	189

Studia

The renewal of the Benedictine Office (<i>H. Ashworth, OSB</i>)	192
---	-----

SUMMARY

« THESAURUS LITURGIAE HORARUM MONASTICAE »

Presentation

The "Thesaurus Liturgiae Horarum Monasticae" is the fruit of years of experience and intensive work by the Benedictine Confederation.

The official Latin text, confirmed by the Sacred Congregation for Sacraments and Divine Worship, is a model and help in the renewal of the Divine Office for monks and for all the religious sisters attached to the Benedictine Confederation.

The text was prepared under the guidance of the liturgical commission of the Confederation.

It is based on the centuries-old Benedictine tradition, but updated in accordance with recent liturgical studies and publications since Vatican II, especially the "Liturgia Horarum" of the Roman Rite. In the "Institutio Generalis de Liturgia Horarum" are highlighted the spiritual riches contained in the celebration of the Hours of the "Opus Dei", riches which were and which remain, the sacred heritage of monastic tradition. Now that the Supreme Authority has reaffirmed these principles for the whole Church, a fortiori monastic communities must make the "Opus Dei" the authentic centre of their spiritual life.

Contents

The "Thesaurus" contains:

- *a Directory* of the Divine Office, namely the basic principles in the monastic tradition for the Divine Office, restored in the light of the principles of the "Liturgia Horarum";
- *the Premises*, namely the practical norms and directives for the celebration of the Benedictine "Liturgia Horarum";
- *four schemes of the psalter* with antiphons, verses, short responses: *a)* as laid down in the Rule; *b)* the entire psalter in the course of a week without repetitions; *c)* and *d)* two arrangements of the psalter, with repetition of psalms, over a two week period;
- *the Temporal and Sanctoral cycles* in accordance with the Benedictine Calendar, with all the antiphons, responsories, etc. necessary for each section;
- *the Common of the Saints.*

ZUSAMMENFASSUNG

»THESAURUS LITURGIAE HORARUM MONASTICAE«

Einführung

Der »Thesaurus Liturgiae Horarum Monasticae« ist das Ergebnis jahrelanger Erfahrungen und intensiver Arbeit in der Konföderation des hl. Benedikt.

Der offizielle lateinische Text, der von der Kongregation für die Sakramente und den Gottesdienst konfirmiert wurde, ist ein Modell und eine Hilfe bei der Erneuerung des Stundengebetes für alle Mönche und Schwestern, die der benediktinischen Konföderation angehören.

Der Text wurde von der Liturgischen Kommission der Konföderation erarbeitet auf der Grundlage jahrhundertealter benediktinischer Tradition. Dabei wurde er anhand neuerer liturgischer Studien und postkonziliärer Veröffentlichungen, vor allem der »Liturgia Horarum« des römischen Ritus, der heutigen Situation angepaßt. Gerade in der Institutio Generalis der »Liturgia Horarum« wurde der geistliche Schatz hervorgehoben, der in der Feier des Stundengebetes vorhanden ist und der immer schon heiliges Erbe monastischer Überlieferung war und ist. Deswegen hat die höchste Autorität diese Grundsätze für die ganze Kirche bekräftigt, verpflichtet aber mit größerem Recht die klösterlichen Gemeinschaften, das Stundengebet zum Mittelpunkt ihres geistlichen Lebens zu machen.

Inhalt

Der »Thesaurus« enthält:

- ein *Direktorium* für das Stundengebet; d.h. die grundlegenden Regeln der monastischen Tradition für das Offizium, die anhand der Grundsätze der »Liturgia Horarum« überarbeitet wurden;
- *Vorbemerkungen* mit den notwendigen praktischen Hinweisen und Normen für die Feier des Stundengebetes;
- vier *Schemata des Psalteriums* mit Antiphonen, Versikeln und Responsorien:
 - a) nach der Anordnung der Regel;
 - b) den gesamten Psalter für eine Woche ohne Wiederholungen;
 - c) - d) zwei Aufteilungen des Psalters auf zwei Wochen mit Wiederholung von Psalmen;
- das *Proprium des Herrenjahres und der Heiligen* nach dem benediktinischen Kalender mit allen Antiphonen, Responsorien usw., soweit sie für jedes Schema nötig sind.
- die *Commune-Texte der Heiligen*.

SUMARIO

« THESAURUS LITURGIAE HORARUM MONASTICAE »

Presentación

El « Thesaurus Liturgiae Horarum Monasticae » es el resultado de largos años de experiencia y de intensa labor de los monjes de la Confederación Benedictina.

El texto oficial, en latín, debidamente aprobado o confirmado por la Sagrada Congregación para los Sacramentos y el Culto Divino, es un modelo y al mismo tiempo un subsidio para la renovación del Oficio Divino, tanto de los monjes, como de las monjas y religiosas agregadas a la Confederación Benedictina. El « Thesaurus » ha sido preparado bajo la dirección de la Comisión Litúrgica de la Confederación.

La obra recoge la secular tradición litúrgica benedictina, debidamente puesta al día a la luz de los más recientes estudios litúrgicos así como de las publicaciones del período que ha seguido al Concilio Vaticano II, y en especial de la edición de la « Liturgia Horarum » del Rito Romano. En la « Institutio Generalis de Liturgia Horarum » se insiste en la riqueza espiritual que supone la celebración de las Horas, del « Opus Dei », riqueza que ha sido siempre y es aun patrimonio sagrado de la tradición monástica. Si la Sede Apostólica ha tenido a bien recordar estos principios para toda la Iglesia, con mayor razón las comunidades monásticas han de hacer los posibles para que el « Opus Dei » sea en verdad el centro auténtico de su vida espiritual.

Contenido

El « Thesaurus » contiene:

- Un *Directorio* del Oficio Divino, es decir, las normas fundamentales de la tradición monástica relativas al Oficio Divino, según el espíritu de los principios de la « Liturgia Horarum » restaurada recientemente;
- *Normas y directivas* prácticas, necesarias para la celebración de la « Liturgia Horarum » benedictina.
- *Cuatro esquemas de repartición del Salterio*, con antifonas, versículos, responsorios breves, etc. Los cuatro esquemas corresponden: a) a la distribución de la Regla; b) a la recitación del Salterio en una semana sin repeticiones; c) y d) a la recitación del Salterio en dos semanas, con repetición de algunos salmos.
- El *Propio del Tiempo* y el *Propio de Santos*, según el Calendario Benedictino con todas las antifonas, responsorios y demás elementos necesarios según los diversos esquemas.
- El *Común de Santos*.

SOMMAIRE

« THESAURUS » DE LA LITURGIE DES HEURES SELON LE RITE MONASTIQUE

Présentation

Cet ouvrage, qui règle la restauration de l'Office divin selon le rite monastique, est le fruit de plusieurs années de recherches et d'expérimentations dans la Confédération bénédictine. Le texte officiel latin, préparé sous la direction de la Commission liturgique de cette Confédération, a été confirmé par la S. Congrégation pour les Sacrements et le Culte Divin. Il se présente comme un modèle et un moyen de renouveler l'Office divin chez les moines, les moniales et toutes les sœurs agrégées à la Confédération bénédictine.

Fondé sur l'antique tradition monastique, ce texte bénéficie d'une révision opportune grâce aux récentes études et éditions liturgiques publiées après Vatican II, spécialement la Liturgie des Heures selon le rite romain. En effet, selon l'Institution générale de cette Liturgie de Heures, on met en lumière les richesses spirituelles de l'*Opus Dei*, qui furent et demeurent le patrimoine sacré de la tradition monastique. Ces principes ayant été rappelés pour l'Eglise entière, à plus forte raison s'appliquent-ils aux communautés monastiques, qui font de l'*Opus Dei* le centre de leur vie spirituelle.

Contenu

1) *Directoire liturgique*: exposé des règles fondamentales de l'Office divin selon la tradition monastique, à la lumière des principes de la Liturgie des Heures restaurée;

2) *Règles générales*: directives et normes pratiques pour la célébration de l'Office bénédictin;

3) *Psautier*, selon quatre schémas, avec antiennes, versets, répons brefs et oraisons:
a) distribution traditionnelle de la Règle; b) en une semaine sans répétitions; c) et d) deux distributions du psautier sur deux semaines avec répétitions.

4) *Propres du temps et des Saints*, selon le calendrier bénédictin, avec toutes les antiennes, lectures brèves, répons, etc., correspondant à chacun des schémas du psautier;

5) *Communs*, Office des défunts, appendices divers.

Allocutiones Summi Pontificis

RITORNARE FRA LE BRACCIA DEL PADRE

*Allocutio habita a Summo Pontifice Paulo VI in Audientia generali diei 16 martii 1977.**

Lo snodarsi della Quaresima ed il progredire della sapientissima pedagogia della sua liturgia, ci inducono, quasi ci costringono a riflettere sul tema centrale di questo straordinario periodo, vero tempo forte dello spirito: la *conversione*. Siamo chiamati a convertirci, a far penitenza. In questo *Leit-motiv* la Chiesa, fin dalla sua remota antichità, ha sviluppato tutta una pienezza di motivi teologici, spirituali e morali, che si è espressa nei riti liturgici, come nella predicazione dei grandi Padri, con l'intento appunto di preparare i cuori alla conversione: ed è ben noto come il tempo quaresimale preludesse al conferimento del Battesimo e alla riconciliazione dei peccatori nella Penitenza.

Ciò facendo, la Chiesa non ha fatto che continuare il grande messaggio della Rivelazione, mediante la quale Dio ha chiamato gli uomini a entrare in comunione con Lui e ad infrangere quei ceppi che ne impedivano il cammino. Perché proprio di cammino si tratta: la conversione è un cammino, diciamo così, a ritroso, come indica il verbo ebraico *šûb* (cambiar strada, invertire la direzione, tornare indietro). È idea profonda e stupenda che permea le pagine dell'Antico Testamento, particolarmente dei Profeti (cf. tra i più importanti: *Is* 1, 11-17; *Ger* 3, 21-25; 4, 1-4; 31, 18; 36, 3; *Ez* 11, 19 s; 18, 31 s; 36, 26-31; *Am* 5, 14 s; *Os* 14, 2-9), i quali alzano la voce per invitare il popolo ribelle a ritornare a Dio, come fa Isaia con parole roventi: « Lavatevi, purificatevi, togliete dalla mia vista il male delle vostre azioni. Cessate di fare il male, imparate a fare il bene, ricercate la giustizia » (*Is* 1, 16 s); o come promette Geremia, il profeta per eccellenza della conversione: « Darò loro un cuore capace di conoscermi, perché io sono il Signore; essi saranno il mio popolo e io sarò il loro Dio » (*Ger* 24, 7). Questa voce si fa preghiera nei Salmi

* *L'Osservatore Romano*, 17 marzo 1977.

(ricordate il Miserere?: « Crea in me, o Dio, un cuore puro, rinnova in me uno spirito saldo », Ps 50, 12). Questo grido vien fatto rimbalzare al tempo di Cristo, in tutta la sua forza, dal Precursore (Mt 3, 2, 8; Lc 3, 10-4); e Gesù ne farà il segno squillante dell'avvento del Regno di Dio, anzi la condizione prima per entrare nel nuovo ordine della salvezza, ch'Egli viene a instaurare nel mondo: « Il tempo è compiuto e il regno di Dio è vicino; *convertitevi* e credete al Vangelo » (Mc 1, 15; cf. Mt 4, 17). Gesù è venuto a chiamare i peccatori alla conversione (cf. Lc 5, 32): i pubblicani, la peccatrice, il buon ladrone sono il segno vivo di questa possibilità, di questa realtà di ricupero, che il Figlio di Dio offre all'umanità decaduta per il peccato. Occorre rinascere (cf. Gv 3, 3), occorre diventare come i bambini (cf. Mt 18, 3 e luoghi paralleli). Si pensi alla forza di santificazione che quest'ultima parola ha avuto per una grandissima anima dei tempi moderni, Teresa di Lisieux!

Non finiremmo più di ricordare parole e fatti evangelici per mettere in luce il senso e il valore di questa conversione, di questa penitenza, di questa *metánoia*, che è appunto un rivolgimento interno, un cambiare strada, un ritornare fra le braccia del Padre, come lo descrive visivamente con accenti incomparabili la parabola del figlio che ritorna (cf. Lc 15, 11-32). Come ben comprendiamo dai chiarissimi insegnamenti di Gesù, lo scopo è quello di una modificazione profonda, in due direzioni.

Anzitutto, modificare la maniera di pensare, la mentalità, gli intimi moventi delle azioni: e si pensi di quale mutamento difficile si tratta, se coinvolge la personalità più segreta e profonda di ciascuno di noi; e, in secondo significato, si tratta anche di mutare la condotta pratica, il comportamento, l'agire, affinché le azioni esteriori corrispondano senza ormai più stridenti contrasti con la interiore rivoluzione, avvenuta nello spirito.

In una parola, si tratta di stabilire una piena, sempre più piena conformità di pensiero e di vita con la volontà di Dio, che Gesù ci fa chiedere nella preghiera programmatica del cristiano: *fiat voluntas tua*, sia fatta la tua volontà (Mt 6, 10), senza ostacoli, senza remore, senza resistenza; come in Cielo così in terra.

Sono parole ostiche, ma solo per chi rifiuta di aprire il cuore alla voce del Signore, solo per chi si ostina a procedere in « direzione vietata » contro tutti i richiami della Rivelazione e della coscienza. Certamente siamo molto distanti dalla concezione permissiva moderna,

che esalta nei modi più provocatori, specie per chi ancora non sia temprato e forte, una libertà che è solo licenza; un istinto, un interesse, un'amoralità e un immoralismo che equivalgono solo all'egoismo più sfrenato; ma così si dimentica che esiste un rapporto tanto ontologico ed esistenziale, quanto deontologico, tra la libertà, consapevolmente, virilmente esercitata, e il dovere che da essa trae forza, virtù e merito.

Difficile? Certo. Ma non impossibile. È la via da sempre segnata da Dio per chi vuole esser degno di diventare suo figlio. Troveremo la forza per seguirla? Sì. È Cristo che ci chiama, con le parole più sconvolgenti, che devono infondere tanta confidenza anche in chi si sia smarrito lontano: « ci sarà più gioia in Cielo per un peccatore convertito, che per novantanove giusti, che non hanno bisogno di conversione » (Lc 15, 7). Sì, così è, così sia, fratelli e figli carissimi.

LA LITURGIA MOMENTO DI EDUCAZIONE ALLA FEDE

*Ex allocutione a Summo Pontifice Paulo VI habita ad Episcopos Regionis occidentalis Galliae, die 17 martii 1977.**

Ne constatez-vous pas encore la permanence d'un fond religieux populaire qu'il faut bien se garder de délaisser ou de mépriser, mais qu'il faut plutôt éduquer, revivifier? D'autre part, réédifiez l'Eglise, en suscitant une participation plus active dans vos communautés, mais sans omettre de tisser entre tous les membres des liens plus profonds, plus fraternels. Faites tout pour que les chrétiens de milieux sociaux différents ou qui n'en sont pas au même point dans leurs engagements sachent se comprendre, s'estimer, s'accueillir, s'aimer, s'entraider, dans la mise en œuvre de la foi qui leur est commune. L'Eglise ne se maintiendra, ne progressera, ne portera témoignage que dans l'unité et dans l'amour; d'ailleurs elle rend là un service capital à une société qui éclate, se durcit dans ses morcellements et où les structures proliférantes paralysent la rencontre des personnes. Votre office n'est-il pas de rassembler le Peuple de Dieu?

Ce programme, il faut le réaliser selon les voies heureusement tracées par le Concile Vatican II.

* *L'Osservatore Romano*, 18-19 marzo 1977.

Vous avez raison de consacrer beaucoup de soin à la préparation des actes sacramentels: baptêmes, confirmations, mariages, liturgies dominicales. Vous tenez — votre Assemblée de Lourdes en témoigne vigoureusement — à ce que ces actes reprennent tout leur sens chrétien, soient célébrés avec la dignité qui convient et en rapport avec ce que vivent les participants. Nous savons que c'est éprouvant pour les pasteurs, lorsque la foi des « fidèles » ne semble pas à la hauteur de ces réalités spirituelles, mais c'est quand même primordial de tenter, dans ces grandes occasions, l'éducation de leur foi et de les mettre en contact avec ces sources de grâces, éclairées par la Parole de Dieu.

LA PASQUA DI CRISTO DIVENTI LA NOSTRA PASQUA

*Allocutio habita a Summo Pontifice Paulo VI, die 20 martii in Dominica IV Quadragesimae, ante orationem « Angelus » in area quae respicit Basilicam Vaticanam.**

Fratelli! si avvicina la Pasqua. Sarà quest'anno il 10 aprile. Dobbiamo prepararci. È l'avvenimento supremo della storia del mondo; e la sua annuale celebrazione ci richiama al centro del mistero di Cristo, la sua morte e la sua risurrezione; mistero che si riverbera su tutta l'umanità, e ne penetra gli ignoti destini; e mistero che si riflette, lo sappiamo o no, lo vogliamo o no, su ciascuno di noi, personalmente. Arriva sul quadrante del tempo con la sua puntuale memoria, che dà una misura, se non altro, alla filosofia della terra, e per noi un senso alla teologia della vita.

Dobbiamo prepararci; innanzi tutto col rinnovare la memoria e coll'esplorare il senso di questo immanente ricordo nella vicenda totale della storia: si tratta della Redenzione dell'uomo operata da Cristo, folgorazione della sua misericordia e del suo amore: ognuno di noi vi è implicato. Poi si tratta di stabilire la nostra singola scelta rispetto a questo incombente e trascinante invito; l'invito a partecipare alla stupenda economia di grazia e di salvezza, irradiante dalla Pasqua di Cristo per farla Pasqua nostra. In altri termini si tratta di predisporci a « fare la Pasqua », cioè di celebrare, ciascuno nella propria

* *L'Osservatore Romano*, 21-22 marzo 1977.

coscienza e ciascuno con adesione totale, il prodigio della liberazione dalla morte, cioè dal peccato, e il prodigio del ricupero della nostra vita perduta, di risuscitare cioè con Cristo risorto. Questa partecipazione sacramentale non è sempre cosa facile; esige un atto interiore di umiltà, di fiducia e di coraggio, che spesso il rispetto umano e l'indolenza abituale dello spirito tentano di paralizzare; ma, se schiettamente compiuto, è l'atto più significativo, più bello e più corroborante dell'anno.

Ed è questo il nostro voto per tutti, in questo duro e confuso momento storico; un momento per altro che coincide con l'aprirsi della primavera, lieto simbolo ed auspicio d'una vita in Cristo, nuova e risorgente. Maria, la Madre, ad essa ci chiama e ce la offre.

LA PENITENZA SACRAMENTO DELLA VITA

*Allocutio habita a Summo Pontifice Paulo VI in Audientia generali diei 23 martii 1977.**

La prossimità della Pasqua ci invita ad un dovere caratteristico della partecipazione d'ogni singolo fedele alla celebrazione della grande festa della Redenzione, quello di « confessarsi », cioè di accostarsi al sacramento della Penitenza, personalmente e sinceramente, accusando i propri peccati con umile pentimento e con proposito di emendarsi. Questa è una legge grave della Chiesa, tuttora vigente; una legge difficile, ma quanto mai salutare, sapiente e liberatrice; una legge, la cui osservanza incontra oggi due ordini di difficoltà, uno pratico ed estrinseco, quello di trovare le circostanze concrete favorevoli all'adempimento di questo precetto; l'altro psicologico e intrinseco, quello di formulare nella propria coscienza il concetto del peccato, anzi dei propri peccati, e di avere il coraggio di accusarli, sia pure sotto la garanzia del più assoluto segreto, ad un sacerdote, cioè ad un ministro autorizzato dalla Chiesa per averne da lui l'assoluzione con le relative imposizioni penitenziali.

Dobbiamo perciò notare una certa progressiva inosservanza di questa prassi sacramentale, con molteplici e notevoli recessioni nella fedeltà

* *L'Osservatore Romano*, 24 marzo 1977.

e nella vivacità della vita ecclesiale. E ciò con gravi apprensioni in chiunque, ministro o semplice fedele che sia, ami la realtà mistico-sociologica del mistero della nostra inserzione in Cristo, il mistero della grazia, il mistero della nostra salvezza. Che l'uomo sia tuttora e sempre bisognoso di questo sacramento lo dice non solo il diritto canonico (cf. can. 906), lo dice la diminuita coscienza di quella rigenerazione profonda riprodotta in noi dal battesimo con il conseguente obbligo di derivarne un originale, coerente e superiore stile di virtù morali, e lo dice l'esperienza dei vantaggi spirituali che la confessione, specialmente se l'uso sapiente di essa accompagna lo sviluppo e lo svolgimento della vita vissuta, assicura all'anima che vuole essere forte e fedele nella professione della propria religione (cf. A. MANZONI, *La Morale cattolica*, 1, cap. VIII).

Noi non entreremo con questo semplice accenno nell'apologia della Confessione sacramentale. Un'apologia, che può essere vastissima, se studiata storicamente; può essere fecondissima utilizzando gli sviluppi stessi degli studi, scientifici o letterari, della psicologia dell'uomo moderno; e può essere consolantissima per quanti si avvedono che una onesta e obbiettiva indagine sopra le radici interiori dell'umano operare conclude ad uno sconcolato e perfino disperato pessimismo circa l'inetitudine dell'uomo alla virtù autentica e stabile. Ci basti dire che questa apologia è possibile e facile a chi ricordi le parole di Cristo risorto, proclamate la sera stessa della sua risurrezione, quando Egli apparve nel cenacolo ai suoi discepoli: « Pace a voi! Come il Padre ha mandato me, anch'Io mando voi. Dopo aver detto questo, alitò su di loro, e disse: ricevete lo Spirito Santo; a chi rimetterete i peccati saranno rimessi, e chi non li rimetterete, resteranno non rimessi » (*Io* 20, 21-23). Il sacramento della Penitenza, così istituito, si definisce subito il sacramento della risurrezione delle anime morte, il sacramento delle anime redivive, il sacramento della vita, della pace, della gioia.

Ci basti esortare i nostri Fratelli sacerdoti, abilitati alla amministrazione del sacramento della Penitenza, a dare all'esercizio pastorale ch'esso autorizza e conforta, l'importanza ch'esso reclama, la stima, il culto, lo spirito di sapienza e di sacrificio ch'esso si merita: è la Confessione il sacramento terapeutico per eccellenza, il sacramento pedagogico per la formazione cristiana a tutti i livelli (cf. *Rivista Seminarium*, n. 3, 1973).

Ed esorteremo poi tutti i Fedeli a sgombrare il proprio animo da

ogni diffidenza che la vigente disciplina sacramentale può suscitare per il suo pratico esercizio. Se oggi la Chiesa autorizza in certi casi particolari, l'assoluzione collettiva, ricordino che questa autorizzazione ha carattere eccezionale, non dispensa dalla confessione personale, e non li vuole privare dell'esperienza, dei vantaggi, del merito di essa: scuola di sapienza morale, la confessione educa la mente a discernere il bene dal male; palestra di energia spirituale, essa allena la volontà alla coerenza, alla virtù positiva, al dovere difficile; dialogo sulla perfezione cristiana, essa aiuta a scoprire le vocazioni proprie delle singole anime e a corroborarne i propositi per la fedeltà e per il progresso verso la santificazione, propria ed altrui. Possa la prossima Pasqua apportare a ciascuno di voi la fortuna di celebrarla con una buona Confessione! È con la Comunione il grande dono pasquale (cf. il sempre attuale *Catechismus ex Decreto Concilii Tridentini ad Parochos, De Poenit. Sacramento*; e le recenti *Normae pastorales circa absolutionem sacramentalem generali modo impertiendam*, della S. Congregazione per la Dottrina della Fede, 16, VI, 1972, A.A.S. LXIV, 1972, p. 510, ss).

LE ASSEMBLEE DOMENICALI SENZA SACERDOTE

*Ex allocutione habita a Summo Pontifice Paulo VI ad Episcopos Regionis centralis Galliae, die 26 martii 1977.**

Vous abordez aussi la question des assemblées dominicales sans prêtres, dans les secteurs ruraux où le village forme une certaine unité naturelle pour la vie comme pour la prière, qu'il serait périlleux d'abandonner ou de disperser. Nous en saisissons bien la raison, et les avantages qu'on peut en tirer pour la responsabilité des participants et la vitalité du village. Le monde actuel préfère ces communautés à taille humaine, à condition évidemment qu'elles soient suffisamment étoffées, vivantes et loin de l'esprit de ghetto. Nous vous disons donc: avancez avec discernement, mais sans multiplier ce type de rassemblement, comme si c'était la meilleure solution et la dernière chance! D'abord, vous êtes très convaincus de la nécessité de choisir judicieusement et de préparer les animateurs, laïcs ou religieux, et déjà à ce niveau, le

* *L'Osservatore Romano*, 27 marzo 1977.

Acta Congregationis

SUMMARIUM DECRETORUM

(a die 11 martii ad diem 10 aprilis 1977)

I. CONFIRMATIO DELIBERATIONUM CONFERENTIARUM EPISCOPALIUM CIRCA INTERPRETATIONES POPULARES

AMERICA

Argentina

Decreta generalia, 23 martii 1977 (Prot. CD 324/77): confirmatur interpretatio *hispanica* ritus « De Ordinatione Episcopi ».

Canada

Decreta generalia, 2 aprilis 1977 (Prot. CD 391/77): confirmatur interpretatio *gallica* Ordinis Confirmationis.

Honduria

Decreta generalia, 17 martii (Prot. CD 291/77): conceditur ut in Honduria adhiberi valeat Rituale Sacramentorum, lingua *hispanica* exaratum, cui titulus « Ritual de Sacramentos », a Commissione liturgica Coetus Episcoporum Americae Latinae (CELAM-DELC) paratum.

ASIA

India

Decreta particularia, *Regio linguae « Bhili » et « Bhilali »*, 15 martii 1977 (Prot. CD 1032/76): confirmatur interpretatio *bhili* et *bhilali* Ordinarii Missae.

EUROPA

Gallia

Decreta particularia, *Baionensis*, 28 martii 1977 (Prot. CD 1492/76): confirmatur textus *latinus* et *gallicus* Proprii Missarum et Liturgiae Horarum.

Cenomanensis, 28 martii 1977 (Prot. CD 79/77): confirmatur textus *gallicus* Proprii Missarum et Liturgiae Horarum.

Hollandia

Decreta generalia, 15 martii 1977 (Prot. CD 245/76): confirmatur interpretatio *neerlandica* Ordinis celebrandi Matrimonium.

Italia

Decreta particularia, *Ecclesiensis*, 26 martii 1977 (Prot. CD 155/77): confirmatur textus *latinus* et *italicus* Missae Beatae Mariae Virginis v.d. « dello schiavo ».

Eodem die (Prot. CD 156/77): confirmatur textus *latinus* et *italicus* Missae Beatae Mariae Virginis de Bono Itinere.

II. CONFIRMATIO TEXTUUM PROPRIORUM RELIGIOSORUM

Ordo Sancti Benedicti Montis Virginis, 30 martii 1977 (Prot. CD 351/77): confirmatur interpretatio *italica* Liturgiae Horarum S. Mariae titulo Montis Virginis et S. Gulielmi Abbatis.

Confoederatio Canonicorum Regularium Sancti Augustini, 5 aprilis 1977 (Prot. CD 166/77): confirmatur interpretatio *italica* Proprii Missarum et Liturgiae Horarum.

Ordo Fratrum Discalceatorum B.M.V. de Monte Carmelo, 1 aprilis 1977 (Prot. CD 385/77): confirmatur interpretatio *anglica* Praefationum propriarum.

Ordo Fratrum Minorum Provinciae Tusciae in Italia, 2 aprilis 1977 (Prot. CD 144/77): confirmatur textus *latinus* et *italicus* Proprii Missarum et Liturgiae Horarum.

Congregatio Missionariorum Filiorum Immaculati Cordis B.M.V., 16 martii 1977 (Prot. CD 276/77): confirmatur interpretatio *hispanica* Proprii Missarum et Liturgiae Horarum.

Societas Parisiensis Missionum ad exterarum gentes, 30 martii 1977 (Prot. CD 313/77): confirmatur textus *latinus* et *gallicus* Proprii Missarum et Liturgiae Horarum.

Societas Sancti Francisci Salesii, 30 martii 1977 (Prot. CD 331/77): confirmatur interpretatio *lusitana* Proprii Missarum.

« Istituto Madri Pie », 30 martii 1977 (Prot. CD 374/77): confirmatur Ordo Professionis Religiosae proprius lingua *italica* exaratus.

« Suore Missionarie del Sacro Costato e di Maria Ss.ma Addolorata », 1 aprilis 1977 (Prot. CD 367/77): confirmatur Ordo Professionis Religiosae proprius lingua *italica* exaratus.

III CALENDARIA PARTICULARIA

Dioeceses

Baionensis, 28 martii 1977 (Prot. CD 1492/76).

Cenomanensis, 28 martii 1977 (Prot. CD 79/77).

Nanceiensis, 14 martii 1977 (Prot. CD 290/77).

IV. PATRONI CONFIRMATIO

Hispania, 24 febr. 1977 (Prot. CD 88/77): confirmatur electio Sanctae Teresiae a Iesu Jornet Ibars apud Deum Patronae senum Hispaniae.

Legazpiensis, 7 febr. 1977 (Prot. CD 1547/76): confirmatur electio Beatae Mariae Virginis sub titulo v.d. « Our Lady of Salvation » apud Deum Patronae eiusdem dioecesis.

V. CONCESSIO TITULI BASILICAE MINORIS

Sipontina - Vestana, 8 martii 1977 (Prot. CD 1431/76): conceditur titulus Basilicae Minoris pro ecclesia v.d. « S. Maria Maggiore di Siponto ».

VI. MISSAE VOTIVAE IN SANCTUARIIS

Conceditur *ad quinquennium* ut singulis per annum diebus Missa votiva celebrari possit, sed *tantum* pro peregrinis sacerdotibus, aut quoties ipsa petita Missa votiva in peregrinantium favorem dicatur, *dummodo* non occurrat dies liturgicus in nn. 1-4 tabulae praecedentiae inscriptus (cf. « Normae universales de Anno liturgico et de Calendario », n. 59, I).

- Patavina, 16 martii 1977 (Prot. CD 308/77): Missa votiva S. Antonii de Padova in Basilica-Sanctuario S. Antonii de Padova, in civitate Patavina.
- Syracusana, 1 aprilis 1977 (Prot. CD 390/77): Missa votiva de Immaculato Corde B.M.V. in Sanctuario v.d. « Madonna delle Lacrime ».

VII. DECRETA VARIA

- Dominicana Respublica, 24 martii 1977 (Prot. CD 353/77): conceditur ut in Dominicana Republica adhiberi valeat in celebratione Missae vestis sacra, quae *casula sine alba* nuncupatur, secundum normas et condiciones statutas (cf. *Notitiae* 9, 1973, pp. 96-98).
- Monasteriensis, 12 martii 1977 (Prot. CD 161/77): conceditur ut nova ecclesia paroecialis, in loco v.d. « Goch » aedificanda, Deo dedicari valeat in honorem Beati Arnoldi Janssen.

* * *

Conceditur ut in dedicatione ecclesiae et altaris, adhiberi valeat « ad interim » ritus instauratus pro manuscripto editus, cui titulus « Ordo Dedicationis Ecclesiae ».

- Albanensis, 23 martii 1977 (Prot. CD 352/77): in dedicatione novae ecclesiae paroecialis S. Ioanni Baptistae in loco v.d. « Ciampino » dicatae.
- Catanensis, 22 martii 1977 (Prot. CD 342/77): in dedicatione ecclesiae paroecialis S. Viti in loco v.d. « Mascalucia » et in dedicatione altaris ecclesiae paroecialis Ss. Angelorum Custodum in civitate Catanensi.
- Lansingensis, 5 aprilis 1977 (Prot. CD 401/77): in dedicatione ecclesiae in « Saint Mary's Parish in Charlotte, Michigan » intra fines eiusdem dioecesis.
- Luganensis, 16 martii 1977 (Prot. CD 306/77): in dedicatione ecclesiae paroecialis in civitate Luganensi.
- Sanctus Hyacinthus, 15 martii 1977 (Prot. CD 298/77): in dedicatione ecclesiae paroecialis intra fines eiusdem dioecesis.
- Strigoniensis, 1 aprilis 1977 (Prot. CD 388/77): in dedicatione novae ecclesiae paroecialis omnibus Sanctis dicatae in loco v.d. « Karkasrét ».
- Ordo Fratrum Discalceatorum B. Mariae V. de Monte Carmelo, 18 martii 1977 (Prot. CD 329/77): in dedicatione ecclesiae Beatae Mariae Virginis v.d. « dei Rimedi » dicata in civitate Panormitana in Italia.

THESAURUS LITURGIAE HORARUM MONASTICAE

Die 10 februarii 1977 Sacra Congregatio pro Sacramentis et Cultu Divino « Thesaurum Liturgiae Horarum Monasticae » ut adiutorium et exemplar singulis communitatibus monasticis ad Officium Divinum proprium instaurandum probavit seu confirmavit.

Placet hic referre textus Decreti confirmationis necnon eiusdem « Thesauri » Praefationem, Directorium et Praenotanda.

DECRETUM

Prot. CD 1415/76.

CONFOEDERATIONIS ORDINIS SANCTI BENEDICTI

Operi Dei nihil esse praeponendum sanctus Benedictus in Regula monasteriorum ostendit; quam normam per saecula servatam noviter efflorescere pro nostrae aetatis condicione ac necessitate religiosa eius familia exoptat. Nam monachorum monialiumque communitates, publicam Ecclesiae precationem in Liturgia Horarum persolventes, non solum suam spiritualem vitam alunt, assiduum et impensum colloquium cum Deo instituendo, sed et imaginem ipsius Ecclesiae orantis exhibent quae, cum Sponso Christo in Spiritu Sancto congregata et ad Patrem conversa, eum laudat, cultum Christi salvificum offert et officium explet oratione cooperandi ad totius humanae familiae aedificationem et salutem efficiendam.

Confoederatio igitur Ordinis sancti Benedicti, principia excipiens a Concilio Oecumenico Vaticano II proposita ad Liturgiam Horarum instaurandam eamque novo vigore novaque spiritali vi donandam, ope studiorum et incoeptuum Commissionis liturgicae huic labori praepositae, Thesaurum Liturgiae Horarum sedula cura concinnavit, qui adiutorium et exemplar exstaret singulis monachorum monialiumque communitatibus ad Officium divinum, pro sua ditione, renovandum et maiore cum fructu celebrandum.

Reverendissimus autem Dominus Rembertus G. Weakland, Confoederationis Abbas Primas, litteris die 11 novembris 1976 datis, enixe rogat ut praedictus Thesaurus approbetur.

Sacra porro Congregatio pro Sacramentis et Cultu Divino, attentis

expositis, vigore facultatum sibi a Summo Pontifice PAULO VI tributarum, textum THESAURI LITURGIAE HORARUM MONASTICAE lingua latina exaratum, prout invenitur in exemplari ad nos misso atque diversis partibus compositum, nempe: *Directorio Officii Divini, Praenotandis*, quattuor schematibus *Psalterii, Proprio Temporis, Proprio et Communi Sanctorum*, libenter confirmat.

In textu autem imprimendo mentio fiat de confirmatione ab Apostolica Sede concessa. Eiusdem insuper textus impressi duo exemplaria ad hanc Sacram Congregationem transmittantur.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus S. Congregationis pro Sacramentis et Cultu Divino, die 10. februarii 1977, in celebratione S. Scholasticae virginis.

IACOBUS R. Card. KNOX

Praefectus

✠ ANTONIUS INNOCENTI

*Archiep. tit. Aedclanen.
a Secretis*

PRAEFATIO

Abbates et Priores conventuales monasteriorum Benedictinae Confoederationis Liturgiam Horarum pro monachorum spirituali vita fovenda summi momenti aestimant; quapropter in renovanda persolutione Operis Dei, inde a Congressu anno 1966 celebrato, plurimum studii consumpserunt. Communis liturgiae renovatio in universali Ecclesia post Concilium Vaticanum II instaurata confoederatos monachos Benedictinos vehementer excitavit, ut de sua quoque Liturgia Horarum melioranda cogitent. Restauratio Benedictini Operis Dei, quae ita ortum habuit, generalibus liturgicis normis, a Concilio Vaticano II statutis, tum particulari Benedictina, in Regula s. Benedicti radicata traditione nititur.

DIRECTORIUM DE OPERE DEI PERSOLVENDO. In Congressu Abbatum et Priorum anno 1973 celebrato electi sunt quattuor Abbates, qui commissionem *De re liturgica* nuncupatam constituent. Isti ediderunt tractatum qui inscribitur *Directorium de Opere Dei persolvendo*, in quo continentur consilia theorica et practica, ex utroque fonte supra citato hausta, ad usum monachorum et monialium pro exsequenda Liturgia Horarum. Accurate consideratis variis opinionibus et iudiciis

circa hunc libellum ab abbatibus, monachis, monialibus, sororibus, necnon et a commissionibus de re liturgica in confoederatis Congregationibus erectis, prolatis, dicti Abbates, postquam verba et sententias recognoverunt, tractatum Sacrae Congregationi pro Sacramentis et Cultu Divino approbandum transmiserunt. Censetur adiuvare omnes profundiore cognitione de natura persolvendi officii et de ratione ipsius instaurationis.

PRAENOTANDA. Expleto Concilio Vaticano II, nonnulla monasteria manifestarunt desiderium conservandi dispositionem Psalterii prout in Regula s. Benedicti ordinatur, at pristinum Breviarium Monasticum in melius mutare necessarium censuerunt. In aliis monasteriis intentio ulterius progressa est, ut « veritas horarum » servari possit, consideratis conditionibus temporis et susceptae operae. Secundans haec varia optata Consilium ad exsequendam Constitutionem de sacra Liturgia, decreto dato anno 1968 (Prot. n. 353/68), Confoederationi Benedictinae concessit, ut renovatio Liturgiae monasticae elaboraretur; hoc decretum, anno 1970 renovatum (Prot. n. 3263/70), fundamentum prae-buit divini Officii renovandi in variis monasteriis Benedictinis. Omnia monasteria beneficia talis instaurationis agnoverunt et elaboraverunt, secundum normas a Sancta Sede statutas, necnon et secundum Benedictinam traditionem, eam formam Officii, quam, attentis conditionibus, meliorem iudicaverunt. Hoc idem decretum anno 1968 datum, in luce experientiarum decursu istorum annorum collectarum denuo cognitum, fundamentum est documenti, quod *Praenotanda* inscribitur et in sequentibus cum approbatione Sanctae Sedis editur. Hoc documento intenditur statuere denuo et maiore claritate sensum quo animetur Benedictina Liturgia Horarum, necnon et nonnulla suggerere, quae liturgicam laudem meliorem reddere queant.

THESAURUS. Cum quaedam monasteria a commissione centrali de re liturgica, pro tota Confoederatione erecta, intentius iuvare postularerint, et concreta exemplaria, secundum quae instaurationis Officii effici possit, cognoscere desideraverint, Patres huic commissioni addicti composuerunt et ediderunt opus quod inscribitur *Thesaurus Liturgiae Monasticae Horarum*. Quia in variis monasteriis ubique terrarum disseminatis multae et diversae necessitates adsunt, unam solutionem omnibus adaequate sufficere non reputabant. Propterea hoc *Thesaurus* non continetur Breviarium, pro recitatione privata vel choralis divini Officii

compositum, sed potius collectio variarum solutionum, secundum quas, attentis concretis circumstantiis, Opus Dei institui potest. Finis qui intenditur est iuvare tum eos qui, retentis ordinationibus in Regula s. Benedicti statutis, Officium divinum perficere cupiunt, tum eos qui Officium profundius mutare et suis necessitatibus aptare in mente habent.

In sequentibus variae partes, quas *Thesaurus* amplectitur, brevi perlustrabuntur:

A. INTRODUCTION. In capite ponuntur tria documenta, ope quorum usus Thesauri facilius reddatur. CALENDARIUM, a Sacra Congregatione pro Cultu Divino die 22 Iunii 1972 pro Confoederatione Benedictina approbatum, hic denuo editur. Sequitur STRUCTURA quae proponitur omnium Horarum; singula elementa earum numeris notantur, ut facilius liceat in corpore *Thesauri*, ubi de Proprio, sive de Tempore, sive de Sanctis, et de Communi Sanctorum agitur, lectorem ad haec referre. Indicantur demum quattuor SCHEMATA, secundum quae Psalmi pro hebdomadaria recitatione ordinari possunt. Primum schema continet distributionem Psalmorum in Regula s. Benedicti ordinatam; secundum complectitur ordinationem novam, secundum quam Psalterium ex integro omni hebdomada sine repetitionibus persolvitur; in tertio et in quarto distributio Psalmorum duabus hebdomadibus absolvitur. In his ultimis duobus ordo numericus Psalmorum relinquitur et ordo ex toto novus instituitur. Ii vero, qui ordinem numericum Psalmorum, prout in Regula s. Benedicti disponitur, sequi desideraverint et nihilominus totum Psalterium duabus hebdomadis persolvere, uti poterunt methodo ab Abbate Emmanuele Heufelder propagata, secundum quam Matutinorum Psalmi in duas hebdomadas dividuntur.

In hac Introductione schemata, ut ponderari possint, praesentantur, et ut deinceps liceat lectorem facilius ad singula referre. Postea accuratius describentur.

B. PARS PSALTERII. Corpus Thesauri variis partibus constat, in quarum priore Psalterium consideratur, et quidem primo COMMUNE PSALTERII, eos scilicet textus qui omnibus schematibus communes sunt complectens, deinde PROPRIUM PSALTERII, ubi ea quae singulis schematibus propria sunt describuntur.

Schema A sequitur dispositionem Psalmorum prout in Regula s. Benedicti statuitur, omissa tamen Hora Prima. Bene utique semper

licit Horam Primam in Officii celebratione conservare, sed experientia constat pauca monasteria apta esse recitandi hanc Horam observata « veritate horarum ». Propterea in monasteriis, in quibus ordo Psalmorum Regulae servatur, usus omittendi Primam praevallet.

Infra, in Appendice 1, sermo erit de officio Primae, quando in celebratione retinetur, et de dispositione Psalmorum huic Horae adscriptorum, quando omittitur.

Schema B, quod a Notkero Füglisten dispositum est et sub eius nomine circumvehitur, hic recensetur, quia late in monasteriis Confoederationis propagatum est, et quia exhortationi a s. Benedicto prolatae respondet, scilicet « ut omni hebdomada Psalterium ex integro numero centum quinquaginta Psalmorum psallatur » (RB 18, 23). Ordinans hoc Psalterium auctor haec sequentia observanda curabat: 1) Unusquisque Psalmus semel tantum recitatur; 2) unusquisque Psalmus tamquam unitas in se clausa respicitur; 3) indoles specifica uniuscuiusque Horae canonicae consideratur; 4) attenditur etiam ad characterem singulorum dierum hebdomadae; 5) nimia monotonia evitatur; 6) homogeneitas uniuscuiusque Horae altera ex parte non negligitur; 7) extensio (duratio) Horarum magis aequilibratur.

Schema C, in monasterio Schyrensi (Scheyern) compositum, a quo et nominatur, Psalmos in duas hebdomadas distribuit, quin ad ordinem numericum eorum attendatur. Auctores potius nituntur unamquamque Horam harmonice ordinare, ita ut aequa lance momentum theologicum et psychologicum ponderetur. In seligendis Psalmis indolem liturgicam et musicam prae primis respexerunt, quia Psalmos cantandos esse praesupponunt, sicut etiam cetera Officii elementa, quae ex natura sua cantum postulant, ut antiphonae, cantica, hymni, responsoria. Suadent silentii moram post quemlibet Psalmum interponere et in fine eorum addere Psalmorum collectas.

Schema D, ab auctore Chrysogono Waddel nuncupatum, similiter Psalmos in duas hebdomadas distribuit, non attendens ad ordinem numericum; nonnulli Psalmi, qui frequenti usus in traditione liturgica sunt, saepius repetuntur. Liturgicae considerationes in hoc Psalterio praevalent; quod dispositione Laudum et Vesperarum exempli gratia hic illustretur: Laudes sunt Officium, quod fundatur in transitu a tenebris ad lucem, id est a peccatorum confessione ad confessionem laudis; Vesperarum Officium Psalmis gloriae laudis praesertim constat, quorum ultimo dignitas regalis exaltatur.

C. D. E. F. PROPRIUM DE TEMPORE. PROPRIUM DE SANCTIS. COMMUNIA. OFFICIUM DEFUNCTORUM. His quattuor capitibus omnia elementa divini Officii, quattuor Psalterii schematibus convenientia, continentur. Antiphonae ceteraque elementa selecta sunt ex Liturgia Horarum iuxta ritum Romanum et ex probata traditione Benedictina. Provisa sunt eo numero, qui schematibus magis extensis sufficere possit, ita ut ii, qui schemata minus extensa adoptaverint, ex hoc numero ea quae sibi satis sunt eligere possint.

G. APPENDICES. Sub hoc titulo nonnulla adduntur, quae variis occasionibus adiutorio esse possunt, videlicet: 1) schemata Officium Primae concernentia; 2) collectae Psalmorum; 3) exempla precum et introductiones ad Orationem dominicam; 4) alter ordo psalmorum festivorum pro schematibus « B » et « C »; 5) hymni proprii O.S.B.

LECTIONARIUM. Lectionarium patristicum ad usum monasteriorum cura commissionis centralis de re liturgica compositum, non editur ut pars *Thesauri*, sed ut liber autonomus, qui fons esse poterit versionum in vernaculis linguis edendarum.

Cursus biblicus biennalis lectiones pro primo nocturno praebeet et fundamentum huius Lectionarii ponitur; unamquamque lectionem (non amplius in quattuor dividendam) sequitur responsorium proprium. Pro secundo nocturno lectio patristica conveniens eligatur. Pro tertio nocturno, diebus Dominicis et festivis, providentur lectiones quae correspondent lectioni Evangelii secundum tres cyclos dominicales. Etiam si hoc Lectionarium necessario adhibendum non imponatur, usus eius tamen valde commendatur. Ne tamen fortuito casu nec improvise qualiscumque lectio adhibeatur, sed magna cura et provide selecta. Omnes norunt, quanta instantia s. Benedictus monachis, post sacrae Scripturae lectionem, libros sanctorum Patrum legendos commendat: « Ceterum ad perfectionem conversationis qui festinat, sunt doctrinae sanctorum Patrum, quarum observatio perducatur hominem ad celsitudinem perfectionis ... Aut quis liber sanctorum catholicorum Patrum hoc non resonet ut recto cursu perveniamus ad creatorem nostrum? » (RB 73, 2-4).

Omnia haec offeruntur monachorum monasteriis Benedictinae Confoederationis, necnon et monasteriis monialium et sororum eidem Confoederationi aggregatis, ut cunctis monasticis personis sub Regula

s. Benedicti viventibus adiutorium praebeant, quo monasticum Officium perfectius celebretur. Haec documenta, scilicet *Directorium*, *Thesaurus*, *Lectionarium*, validissime commendantur, bene tamen notum sit, ea non esse praeceptiva instar legis, neque impedire intendunt, quominus perfectiones modi persolvendi Opus Dei, servitutis nostrae pensum, quaerantur et reperiantur. De cetero, non est dubium, quin leges ferre de variis rebus, quae his documentis tanguntur, ad iura pertineat, quae Capitulo generali cuiuslibet Congregationis sunt propria.

Utinam communis cura de Opere Dei devote persolvendo intimum vinculum sit et semper maneat quo membra Benedictinae Confoederationis fraterne uniuntur!

Hac spe fretus haec documenta edidi et omnibus, quorum interest, tradidi.

Romae, die 1 Octobris 1976

✠ REMBERTUS G. WEAKLAND, OSB
Abbas Primas

DIRECTORIUM DE OPERE DEI PERSOLVENDO

PROOEMIUM

Hoc Directorio de Opere Dei persolvendo seu de Liturgia Horarum celebranda iuxta ritum monasticum, commissio de re liturgica pro tota Confoederatione Benedictina erecta respondere intendit petitioni, quam Sacra Congregatio pro Cultu Divino die 26 Februarii 1974 sibi proposuit.

Anno 1970 Officium divinum ex decreto Concilii Vaticani II instauratum a Paulo PP. VI pro universa Ecclesia promulgatum est. Libro Liturgiae Horarum iuxta ritum Romanum Sacra Congregatio pro Cultu Divino, loco « Rubricarum generalium », praemisit dissertationem quae inscribitur *Institutio generalis de Liturgia Horarum*. In hoc insigni documento inveniuntur et in clara luce ponuntur thesauri spiritualis doctrinae, relate ad celebrationem Horarum Operis Dei, qui traditioni monasticae sacrosancti semper fuerunt et sunt. Occasione novae affirmationis harum normarum per ministerium auctoritatis supremae, monachis et monialibus huius temporis denuo imponitur ut Opus Dei rerum veritate centrum vitae spiritualis in communitatibus monasticis occupet.

Non intenditur tamen hic repetere, nec compendio contrahere ea quae in IGLH optime dicta sunt, sed tractantur vel retractantur normae directivae traditionis monasticae in luce principiorum renovationis faciendae, quae in IGLH exponuntur. Eodem tempore considerabuntur variae experientiae precationis, quae pro renovatione liturgica, a Concilio Vaticano II initiata et promota, in multis monasteriis factae sunt. Quo fiet, ut monastica traditio, in iis quae orationem spectant, cum spiritualibus tendentiis, in mundo et cultura huius temporis vivide praesentibus, necessitudinem ineat, secundum legitimum pluralismum illum, in quo Ecclesia elementa valida pro aedificando Corpore Christi agnoscit.

Considerationes sequentes non intendunt constituere systematicam synthesim de theologia Operis Dei. Praebeant simplices « reflectiones » ad varios aspectus orationis liturgicae, pro vita monastica summi momenti, illustrandos, in I parte, prospectiones ordinis theoretici, in II parte, ordinis, practici.

Offerentes hoc Directorium omnibus monasteriis Confoederationis Benedictinae, Patres commissionis de re liturgica laeti agnoscunt se multa de iis quae hic exponuntur debere monachis et monialibus, quorum consilia et intimationes grato animo excepta sunt. Quapropter sperare licet, omnes filios et filias S. P. Benedicti in his notis suam mentem inventuros esse de celebrando Opere Dei, quod est culmen spirituale vitae monasticae.

Sigla (praeter ea quae libros sacros indicant):

IGLH = *Institutio generalis de Liturgia Horarum*.

PO = *Presbyterorum Ordinis*, Decretum de presbyterorum ministerio et vita.

RB = *Regula s. Benedicti*, R. Hanslik (CSEL 75, 1960).

SC = *Sacrosanctum Concilium*, Constitutio de sacra Liturgia.

Pars I

THEOLOGIA OPERIS DEI

1. *Eminentia Operis Dei in Benedictina traditione*

In tota traditione Benedictina Operis Dei celebrationi semper primarius locus assignatur, tum ut fonti germanae spiritualitatis, tum ut medio ordinandae vitae. In quantum fideliter normam Regulae, qua statuitur: « Nihil Operi Dei praeponatur », ¹ custodit et observat, constantem Ecclesiae persuasionem interpretatur, quod scilicet « publica et communis oratio populi Dei inter munera Ecclesiae primaria merito habetur », ² « Christianus enim ad communiter orandum vocatus » est. ³

Citata sententia Regulae s. Benedicti non tantum ut praeceptum disciplinae considerandum est, sed potius ut expressio spiritus quo monachi orationem et celebrationem liturgicam aestimabant. Monachus enim vocationem suam authenticam esse manifestat, « si revera Deum quaerit, si sollicitus est ad Opus Dei ». ⁴ Intrare desiderat illam « dominici scholam servitii », ⁵ in qua « ad Opus divinum adsistere », ⁶ sine dubio privilegium est, cum eo particulari modo « devotionis suae servitium ostendit ». ⁷

2. *Ecclesialis dimensio Operis Dei*

Quandocumque monasticae communitates ad Opus Dei celebrandum in unum congregantur, « Ecclesiam orantem specialiter repraesentant: etenim exemplar Ecclesiae, quae sine intermissione concordī voce Dominum laudat, plenius exhibent ». ⁸

Haec ecclesiālis dimensio Operis Dei primario loco censenda non est derivari a facto quod monastica communitas « delegatione » aut « nomine » Ecclesiae celebrationem peragit; ipsa enim communitas, ad celebrandam Liturgiam Horarum congregata, actu est « Ecclesia orans »,

¹ RB 43, 3.

² IGLH 1.

³ SC 12.

⁴ RB 58, 7.

⁵ RB Prol. 45.

⁶ RB 19, 2.

⁷ RB 18, 24

⁸ IGLH 24.

licet conditionibus loci et temporis circumscripta, et in ipsa de facto Christi munus sacerdotale exercetur, « humanae redemptionis et perfectae Dei glorificationis opus ».⁹ Ita melius intenditur relatio concretam communitatem orantem inter et Ecclesiam universalem. Ab ista non tantum accipimus normas praeceptivas liturgicas, seu rubricas, sed etiam substantiam orationis, quae est expressio fidei Ecclesiae (legem credendi lex statuat supplicandi). Si curamus hoc modo Opus Dei prospicere, vitabimus hanc celebrationem considerare, quod deplorandus error esset, meram summam orationum singulorum communitatis membrorum, externa sollemnitate circumdatam. Liturgia Horarum, a communitate monastica persoluta, non est mera summa privatarum orationum, sed mediante ea monachi et moniales veram « Ecclesiam orantem » constituunt.

3. *Signum « communionis »*

Ecclesialis dimensio, quam monastica communitas ad Opus Dei celebrandum in unum congregata assumit, intellegi debet non tantum in sensu unionis « verticalis », ut dicunt, unionis scilicet, quae, Liturgia Horarum mediante, inter singulos monachos et Deum constituitur; haec unio cum Deo vera et authentica erit solum in quantum « horizontalem » dimensionem comprehendit, unionem scilicet inter fratres, et in quantum proinde Opus Dei, sicut et Eucharistia, signum communionis monasticae erit.

Eis qui ad Opus Dei tarde occurrunt, s. Benedictus praecipit, ut « non stent in ordine suo in choro », « nec praesumant sociari choro psallentium ».¹⁰ Ratio harum dispositionum esse videtur, quia omnium membrorum communitatis praesentia ad Opus Dei celebrandum exigitur, in quantum conventus liturgicus revera est omnium in Christo communio vitalis, quam et significat, non mera coetus in uno loco adunatio. Ex quo, quam gravis poena excommunicatio monastica sit, perspici potest, quia Opus Dei « ad universum corpus Ecclesiae pertinet, illudque manifestat et afficit ».¹¹ Excommunicatione monastica enim secundum modum culpae aut privatur quis certa actuositatem in Opere Dei,¹² aut ex toto ab eius participatione excluditur usque ad congruam satisfactionem.¹³

⁹ IGLH 13; cf. SC 5.

¹⁰ RB 43, 4; 11.

¹¹ IGLH 20; cf. SC 26.

¹² RB 24, 4.

¹³ RB 44, 1.

4. *Colloquium cum Deo*

Essentialis structura Liturgiae Horarum est « colloquium inter Deum et hominem »¹⁴ et, quia membra Christi sumus et Deum paterno nomine invocare praesumimus, est « colloquium inter filium et Patrem », secundum antiquam definitionem monasticam orationis.

Ut Opus Dei rerum veritate valorem spirituales attingere possit, primo loco requiritur, ut unusquisque celebrantium toto corde nitatur colloqui cum Deo, quotidie progrediatur in intimum ipsius orationis, quousque ad authenticam experientiam eius perveniat, vivens eam in spiritu antequam procedat ad eam exprimendam ut « fructum labiorum confitentium nomini Dei » (*Hb* 13, 15). Deinde oportet providere, ut elementa formalia conservent suum valorem ut medium performandi mensura semper intensiore dialogum in propriis suis, scilicet auscultare verbum, respondere verbo, tum in psalmodia, cum in precatone, communi et silentiosa. Elementa ista formalia et exteriora, quae celebrationis laudem componunt, numquam indifferentia considerata sunt, quia, secundum dispositionem celebrantis, colloquio cum Deo, in quo Opus Dei natura sua consistit, aut favent, aut ei adversantur.

5. *De sacro silentio*

Quo colloquium cum Deo efficacius evadat, commendatur ut « sacrum quoque silentium suo tempore servetur ».¹⁵ Silentium communis orantis interponitur « ad plenam vocis Spiritus Sancti in cordibus resonantiam assequendam, et ad orationem personalem arctius cum verbo Dei ac publica Ecclesiae voce coniungendam ».¹⁶ In istis silentii momentis, Spiritus Sanctus, sine quo nulla oratio christiana haberi potest,¹⁷ « postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus » et inspirat orationem « secundum Deum » (*Rm* 8, 26-27).

Vita monastica ex natura sua silentium postulat; in monasteriis silentium externum regnare tenetur, et monachi silentium internum colere nituntur; quapropter minus necessarium videri possit introducere sacrum silentium in divinum Officium. Attamen multa monasteria beneficia comprobaverunt quae resultant interpo-

¹⁴ IGLH 33.

¹⁵ IGLH 201; cf. SC 30.

¹⁶ IGLH 202.

¹⁷ IGLH 8.

nendo in Liturgia verbi, scilicet in Officio divino, liturgias silentii, aut post singulos psalmos, secundum antiquissimum usum monasticum, aut post lectiones, et quidem sive ante, sive post responsorium.¹⁸ Hae silentii morae adiutorium praebent, ut verbum auscultatum absorbeatur, gustetur, profundius penetret, et ut verbum responsionis in anima maiore vivacitate germinet (cf. Is 55, 10-11). « Cavendum est tamen, ne tale silentium introducat, quod structuram Officii deformet, aut molestiam seu taedium participantibus afferat ».¹⁹ In his etiam sic omnia temperentur « ut sit et fortes quod cupiant et infirmi non refugiant ».²⁰

6. *Musica modulatio*

Monastica traditio colloquio colendo inter Deum et hominem primum locum tribuit arti musicae. In omnibus mediis et signis huius precationis ars musica habenda non est ut elementum, quod extrinsecus ad orationem accedat, sed potius pars integrans divinae laudis est et valde efficax, et propterea « enixe commendatur », ²¹ primo, « ut indicium sit plenioris sollemnitatis atque profundioris unionis cordium in laudibus Dei persolvendis », ²² deinde, ut sensus plenarius verbi Dei validius exprimatur, demum, ut responsum, verbo Dei relatum, « potius ex profunditate animae orantis atque Deum laudantis profluat ».²³

Cantus in Liturgia non assumitur ad aestheticam auditionem parandam, quasi sui causa proferretur, sed semper ministerio verbi subordinatur, cui musica novam dimensionem expressivam orationis communicat. Monachi vocati non sunt ad artem musicam praeritae aetatis ad instar monumenti historici conservandam, sed, quaecumque sit forma musicae qua utuntur, eam adoptant ut medium apte proferendi verba liturgica recteque communitati oranti subveniendi.²⁴ In omnibus formis cantus, praeterito tempore elaboratis, cantus Gregorianus principem locum obtinet, utpote magis aptus qui praebeat verbo latina lingua prolato intensitatem orationis.²⁵

¹⁸ IGLH 202; cf. « Brevis debet esse et pura oratio » RB 20, 4; « Omnino brevietur oratio » ibid. 5.

¹⁹ IGLH 202.

²⁰ RB 64, 19.

²¹ IGLH 268.

²² IGLH 268.

²³ IGLH 270.

²⁴ Cf. IGLH 273.

²⁵ Musicam Sacram 50; AAS 59 (1967), 314.

7. *Signa externa*

Homines in communitate monastica adunati Opus Dei participant omnibus suis, anima scilicet et corpore. Habitus et gestus corporis, ipsaque vox, signa esse debent devotionis internae, qua communitas, a Spiritu Sancto mota, praesentiam mysterii Christi viva participatione, activa et conscia, manifestat.

Ut elementa externa signa efficacia esse possint, requiritur, ut sint media contingendi rem spiritualem cui referuntur. Ita, exempli gratia, convenire hora determinata in locum orationis, non tantum est actus oboedientiae erga mandatum datum, sed super omnia est expressio desiderii « esse Ecclesia »; verba liturgica proclamantur et excipiuntur mente proposita, ut penetrent in auscultantium corda; cantus vel declamatio psalmorum eo consilio fiunt, ut, mediante voce a Christo inspirata, « perveniant in nos » petitiones et laudes omnium hominum; acclamatio esse debet interioris impetus « conscii » resonantia; silentii mora est « voluntas profundius penetrandi verbum auditum » in Spiritu, ut in anima fons orationis scaturiat et ipsa auscultato verbo respondeat.

Ut celebratio hunc finem revera attingat, oportet primo, ne aciem in se convertat, sed in mysterii rem, secus signum opacum esset; secundo, ne sit inintelligibilis, secus esset signum vanum; tertio, ne mechanico modo persolvatur, secus esset signum absurdum, deficiens a fine, communicare scilicet spiritum et vitam, cuius gratia instituitur.

His defectibus vitatis, celebratio Operis Dei bene persolvenda est secundum leges et normas praescriptas, sed aspectus legalis, curans validitatem rituum, non ex toto eam constituit; celebratio, quin minima rubrica offendatur, posset esse frigida, caeremoniosa, pseudo-hieratica, sed adulterans momentum humanum gestuum integrae celebrationis. Res illa, quam celebratio significare (et producere) debet, non solis verborum textibus, nec solis normis observandis attingitur, sed etiam ipsa forma celebrationis: magna scilicet dignitate (quae a pompa certe distat) executionis, absentia praecipitationis, praesentia quietis et silentii morarum, et, in Horis principalibus saltem, sollemnitate quam cantus praestat. Vigilandum quoque est, ne indoles nimis rationalis vel conceptualis devotionis nostrae celebrationem reducat ad verbositatem; verba, sine ullo dubio, sunt signa maximi momenti in Liturgia; at depauperari possunt, si aliis signis spoliantur, ut sunt musica, lux, corporales habitus, ornamenta, etc.

Mediantibus istis signis congregatio liturgica, in fide radicata, manifestat se participare mysterium Christi. Vocis modulatio, corporis habitus, modus enuntiandi formulam vel proclamandi lecturam, omnia

talia animentur veritate et calore intrinsecus, quae ex conscia participatione resultant. Quo succedat, ut aliis etiam communicetur « viva Christi praesentia », quam nos percipimus in Verbo eius et in responso, quod ei praebemus. « Nonne cor nostrum ardens erat in nobis dum loqueretur ...? Mane nobiscum, Domine! » (Lc 24, 32, 29).

8. *Tempus validum in vita orationis monachi*

Opus Dei in se non exhaurit totam orandi potentiam: « Christianus enim ad communiter orandum vocatus, nihilominus debet etiam intrare in cubiculum suum, ut Patrem in abscondito oret », ²⁶ et monachus speciali modo « orationi frequenter incumbere » ²⁷ tenetur. Attamen in monasterio Operi Dei primae partes tribuuntur et, secundum aestimationem omnium, *tempus validum* in vita orationis monachi Opus Dei constituit, cum sit celebratio mysterii Christi, in communi experta, auscultando Verbum et respondendo ei in precatione.

Quia Opus Dei est *tempus validum* orationis, ante omnia efficit contactum semper magis vivacem cum Deo, iam in communitate praesenti, ²⁸ sed insuper cum mysterio salutis eo particulari modo, quem Deus communitati constituit. Deinde, supremo modo exprimit communionem membrorum communitatis inter se, quatenus efficit illum « consensum » (Mt 18, 19) vocis et mentis, quo a Deo responsum benevolum orationi datum obtinet, in virtute orantis Christi praesentis in medio eius (Mt 18, 20). Demum, unumquemque monachorum disponit aperire mentem affectui « inspirationis divinae gratiae », ²⁹ ut possit « sibi peculiariter orare ... secretius ... in lacrimis et intentione cordis », ³⁰ prosequi scilicet colloquium cum Deo in communitate coeptum.

9. *Horae Operis Dei*

Horae Operis Dei non tantum spatia intermissa temporis cosmici (quod Graeci « chronos » vocabant) sunt, sed tempora, quae per cultum in momenta historiae salutis opportune convertuntur (id est « kai-roi »), ut nobis Deo occurrere liceat.

²⁶ SC 12; cf. IGLH 9.

²⁷ RB 4, 56.

²⁸ RB 19, 1-2.

²⁹ RB 20, 4.

³⁰ RB 52, 3-4.

Horae Operis Dei momenta sunt, quae Deus nobis concedit (Lc 19, 44), ut nos ei occurramus, et ipse in nobis promissum suum implere possit (Mc 1, 15). Sunt momenta (kairoi) Christi (Mt 26, 18; Io 7, 6 et 8), quae in omni celebratione nos collocant in *hora* (Io 2, 4; 7, 30 et passim) illa, in qua Dominus paschalem transitum (Io 13, 1) perfecit, in quo complevit semperque complebit promissam salutem. Cuncta Hora Operis Dei est illa hora Christi, quam communitas pluries per diem suo tempori humano intermittit, ut Patri adorationem « in spiritu et veritate » (Io 4, 23) offerat, quae in illa hora Christi originem suam habet.

Debet esse manifestum quod distributio Operis Dei in varias Horas pro fine non habet subdividere diem in nonnulla spatia temporis, quorum summa esset illa quantitas temporis, quam precationi consecrare oporteret. Sine ullo dubio nobis necesse est orationi determinatum tempus consecrare, quia nobis concessum non est « omni tempore orare » (Lc 18, 1), sicut oporteret; ideo determinatis temporibus oramus.

10. *Memoriale mysterii Christi*

Opus Dei oratio est, quae omnem aliam transcendit et proinde ab omni alia forma orationis distinguitur, quia natura sua specifica est mysterii Christi celebratio. *Memoriale* est, sicut Eucharistia, cui intime ligatur; non tantum recordari facit, sed praesentem efficit historiam salutis, cuius principium, medium et finis est Christus. Quaerere Deum, quod insigne est monachi eiusque orationis, ita altissima activitas renuntiatur.

a) In Christo, unico sacramento, in quo humanitatis salvatio operatur, oratio semper fuit « eventus salvificus », eo quod *Christus-totus homo* humanitati omni aditum ad Patrem aperuit, ut humanitas cum eo filiale colloquium ordiri possit.

Communitas, in quantum Ecclesia congregata « in nomine Christi » in oratione, praesentia Domini sui fruitur (Mt 18, 20); quapropter in ea denuo *Christus-totus homo* praesens est, et, per consequens, oratio liturgica eius erit, ipsa natura sua, « eventus salvificus ».³¹

b) Si mysterium Christi in celebratione Operis Dei revera praesens efficitur, hoc eo fine est, ut unumquodque membrum communitatis, mediante fide et personali devotione cum hoc mysterio contactum habere et eius gratia vivere possit.³²

³¹ IGLH 13.

³² *Mediator Dei* 32, 36.

c) Quaedam similitudo cum Eucharistia hic inveniri potest. In Eucharistia memoriale explicatur duplici ratione: alia obiectiva, quae est ipsa gratiarum et laudis actio realiter praesens in sacrificio Christi, renovato in altari, cum valore suo salvifico universali; alia subiectiva, relationis scilicet personalis et cognitionis experimentalis in communionem cum corpore et sanguine Salvatoris.

Iste contactus personalis ope cuius ingredimur in memoriale mysterii, est praecise medium quo Opus Dei laudes et gratiarum actiones « dilatat ad varias diei horas », ³³ quae vitae humanae institutum formant. Quo fit, ut inter Opus Dei et Eucharistiam statuatur motus « fluxus et refluxus »; Opus Dei, scilicet, fit praeparatio simul et prolongatio Eucharisticae celebrationis.

Quia Opus Dei de facto est « oratio-memorale » historiae salutis, et habet hanc indolem simul cum Eucharistia, propterea meretur vocari « sacrificium spirituale » sicut illa.

11. *Tres cycli temporales*

Opus Dei, in quantum mysterii Christi celebratio est, amplectitur celebrationem mysterii salutis in sua totalitate, quae scilicet comprehendit annuntiationem salutis, eius adimpletionem in Christo, prolongationem huius adimpletionis in Ecclesia usque ad eius plenitudinem eschatologicam.

Celebratio in tempore huius totalitatis persolvitur secundum triplum cyclum, diei, hebdomadae, anni; ita semper de novo proponitur cyclice unicus « eventus paschalis », id est transitus, quo Deus in Christo liberationem hominum perficit.

Dies liturgicus. Horae Operis Dei per diem nobis proponunt de novo et directe mysterium Christi. Quaecumque sit mysterium vel festum, quod determinato die commemoratur, ultimo semper fundatur in « eventu paschali ». Quod Hippolytus in opere, quod inscribitur *Traditio Apostolica*, 41, tractans de symbolismo Horarum, asserit declarans omnes has Horas esse « memoriale eorum quae Christus fecit ».

Hebdomada liturgica, hinc in se exprimit unicum, paschale nempe, mysterium Christi, secundum varia momenta, quae successive assumit (hebdomada mysterii Adventus, mysterii Nativitatis ...), illinc fundatur in die, qui propter unitatem et totalitatem mysterii paschalis, in fractione panis expertam, sublimo titulo: « dies Domini » praedicatur.

³³ IGLH 12; cf. PO 5.

Annus liturgicus, cum sit synthesis magni « anni redemptionis », qui in Christo omnia tempora humana (Lc 4, 16-21) comprehendit, non potest esse nisi celebratio *eventus paschalis*. In hac celebratione, quae circa Dominicam, memoriale resurrectionis Domini, per totum annum evolvitur, apparent festivitates liturgicae, in quibus particulari modo hic vel ille aspectus mysterii salutis commemoratur: primo, Pascha Domini, deinde, Nativitas eius, festivitates quarum utraque circumdata est periodo praeparationis et periodo, qua festum prolongatur. Mysterio Christi intime colligatae apparent memoriae martyrum et aliorum sanctorum, signum unitatis totius populi Dei in terra et in caelo, sicut *Christus-totus*, qui Patrem glorificat.

12. *Culmen et fons diei monastici*

Agnito praecepto « Nihil Operi Dei praeponatur », celebratio eius ceteris operibus in monasterio susceptis subordinari non debet; immo Liturgia Horarum disponere debet diem communitatis monasticae secundum rhythmum sibi proprium, in quo, mediante celebratione Operis Dei, primatus tribuitur momentis, quibus monachi Deo occurrere possunt.

Sine ullo dubio tum labor, tum lectio divina ad essentialia vitae monasticae pertinent. Attamen monachus, quaerens Deum et quaerens uniri cum Deo, summam vitae suae expressionem, vitae Benedictinae maxime propriam, in Opere Dei invenit. In eo, Horae munere funguntur evocandae et sustentandae penuriae, qua indigemus rhythmum orationis.

Ex hac dispositione Regulae s. Benedicti sequitur, et omnibus manifestum est, Opus Dei occupare et conservare primum momentum, ope cuius ordo diurnus in monasterio determinatur. Cum vita monastica in quaerendo Deo, in ambitu culturali determinato, consistat, quod certas conditiones vitae praesupponit, dicendum est, nos mente sincera spiritum Regulae Benedictinae observare, si in ordine vitae monasterii primum locum Operi Dei tuto semper concedimus.

13. *Contemplativa laus*

Memoriale mysterii Christi, obiectum scilicet celebrationis Operis Dei, in communitate orante suscitare debet, tamquam primum et fundamentalem habitum mentis, laudem contemplativam.

Primus orationis impetus, qui primo mane ex corde monachorum in communitate unitorum scaturit, est supplicatio quae Domino dirigitur, ut « labia aperiatur ad annuntiandum laudem eius ». Opus Dei

esse intenditur — sicut etiam sacrificium altaris — Eucharistia, id est gratiarum actio et laus Deo oblata pro omnibus mirabilibus, quae pro sua pietate nobis operatur, et quae nos in mysterio eius contemplamur. In Opere Dei experimur ingredi « tempus validum » illius concentus laudis, ad quem Pater in Christo nos vocavit: « In quo (Christo) etiam et nos sorte vocati sumus praedestinati ..., ut simus in laudem gloriae eius » (*Eph* 1, 11-12).

In Regula s. Benedicti manifesto ostenditur functio laudativa Operis Dei, ope verborum sacrae Scripturae (*Ps* 118, 164), et statuitur ut « his temporibus referamus laudes Creatori nostro super iudicia iustitiae suae ».³⁴ Insuper, in Regula ordinatur, ut *Laudes*, id est tres posteriores Psalterii psalmi, dominico die et diebus privatis, quotidie proinde, in matutinorum sollemnitate dicantur;³⁵ in mentem revocatur praesentia in choro monastico angelorum, qui primarii cantores divinae laudis sunt³⁶ et natura sua adoratores Dei,³⁷ « quibus adorantes in exultatione coniungimur, una cum eis laudis voce clamantes »;³⁸ quae omnia clare manifestant functionem laudativam Operis Dei monachis summi momenti esse. Ipsi non solum Deum laudant sed conscii sunt quod et per suam vocem, « omnis quae sub caelo est creatura »³⁹ nomen Domini confitetur, et, cum angelis, qui non solum sunt laudatores, sed « facientes verbum illius in audiendo vocem sermonum eius »,⁴⁰ nituntur perfecte concordare mentem cum voce quam proferuntur. Tunc enim solum laudatio authentica erit, si « mens nostra concordet voci nostrae ».⁴¹

14. *Ministerium orationis*

Operis Dei precatio merito considerari potest particulare charisma, ope cuius Spiritus Sanctus communitati monasticae proprium suum ministerium concedit « in aedificationem Corporis Christi » (*Eph* 4, 12), quod dici potest *ministerium orationis*.

Monachi « soli divino cultui, ex immenso rerum caelestium amore addicti ... quippe qui pro universo genere, supremo omnium Deo sa-

³⁴ RB 16, 5.

³⁵ RB 12, 4; 13, 11.

³⁶ RB 19, 6; cf. *Ps* 102, 20; 148, 2.

³⁷ *Ps* 96, 7; cf. *Hb* 1, 6; *Apoc.* 4, 8-11; *Is* 6, 2.

³⁸ *Missale Romanum*, Praefatio de Angelis.

³⁹ *Missale Romanum*, Prex eucharistica IV, n. 117.

⁴⁰ *Ps* 102, 20 secundum interpretationem novae Vulgatae.

⁴¹ RB 19, 7.

crati sint ... suum et pro seipsis et pro aliis, qui eiusdem sint generis, administrant sacerdotium ».⁴² Mediante oratione sua, sicut mediante vita, per orationem formata, manifestantur partes, quas pro conversione humanitatis implere possunt.⁴³

Hoc ministerium « in aedificationem Corporis Christi » mediante Opere Dei exercetur, et primo quidem, in ipso sinu communitatis, quia quotiescumque communitas monastica se « orantem Ecclesiam » constituit, « Christus Ecclesiam, sponsam suam dilectissimam, sibi semper consociat, quae Dominum suum invocat et per ipsum Aeterno Patri cultum tribuit »; ⁴⁴ in ipsa « aedificatio constructa crescit in templum sanctum in Domino ... in habitaculum Dei in Spiritu ».⁴⁵ Praeterea, ultra communitatem, in favorem mundi, qui salutem exspectat. « Etenim exemplar Ecclesiae, quae sine intermissione concordii voce Dominum laudat, plenius exhibent et officium explent "adlaborandi", imprimis oratione, "ad aedificationem et incrementum totius mystici Corporis Christi " ».⁴⁶ « Itaque non tantum caritate, exemplo et paenitentiae operibus, sed etiam oratione ecclesialis communitas verum erga animas ad Christum adducendas maternum munus exercet ».⁴⁷

15. *Spiritualitatis monasticae maxime proprium elementum*

Opus Dei non solum activitas privilegiata communitatis monasticae est, sed etiam elementum maxime proprium spiritualitatis monasticae. Merito enim Operis Dei haec est: 1. *spiritualitas obiectiva*, quae cyclica evolutione historiae salutis, celebratione liturgica media, determinatur; 2. *spiritualitas colloquii cum Deo et contemplationis*, quae in oratione potissimum actuatur; 3. *spiritualitas communionis*, quae amorem Dei in mundo revelare intendit.

Spiritualitas obiectiva. Monastica vocatio in sua radice est conversio: « paenitemini et credite Evangelio », ⁴⁸ conversio, quam monachus penitus actuare intendit, vivendo ex fide in Christum et eius salvificam praesentiam.

At, mysterium Christi, activitate interiore (i. e. fide) apprehensum, omnes aspectus mysterii, prout in celebratione successiva commemo-

⁴² EUSEBII CAESARIENSIS, *Demonstratio Evangelica* I, 8. PG 22, 75.

⁴³ Decretum de activitate missionali Ecclesiae, *Ad gentes* 40; cf. IGLH 17.

⁴⁴ SC 7; cf. 83.

⁴⁵ *Eph* 2, 21; cf. *1 Pt* 2, 5.

⁴⁶ IGLH 24.

⁴⁷ IGLH 17.

⁴⁸ *Mc* 1, 15.

rantur, amplectitur. Sequens hanc viam, communitas orans in dies magis magisque attendit ad totum mysterium Christi in sua realitate obiectiva, « in mensura aetatis plenitudinis Christi », ⁴⁹ et eodem tempore, in celebratione invenit rhythmum proprii incrementi, quod communitatem ad ipsum mysterium conformare intendit, secundum varios aspectus, qui sibi succedunt in celebratione temporum et dierum liturgicorum.

Spiritualitas colloquii cum Deo et contemplationis. Mediante contactu cum Verbo Dei, in opere Dei initiato et continuato in oratione secreta et silentiosa, monachus adducitur ad gloriam Domini relevata facie semper intensius speculandam, usque dum in eandem imaginem transformatur. ⁵⁰

Spiritualitas communionis. Quotidiana repetitio Operis Dei signum authenticum communionis non esset, si ista ad momentum celebrationis solum limitaretur, nec in monasterio habitum communionis, elementum essenziale spiritualitatis Benedictinae, creare valeret. Est enim spiritualitas coenobitica, quae alia non est, nisi « communio vitae ». Oportet igitur denuo in mentem revocare, quod Opus Dei in celebratione mysterii Christi consistit, ope cuius quotidie de novo praesentamur « manifestationi agapés-caritatis Patris, qui nobis Filium suum unigenitum misit in mundum ». ⁵¹ Tunc solum in Opere Dei revera Deum videbimus, id est accipiemus revelationem suae « agapés », si amore cum fratribus nostris vera communione coniungimur. Tunc enim « Deus in nobis manet ». ⁵² Regula Benedictina hoc spiritu redundat (Vide supra, n. 3: Signum communionis).

16. *Periculum ritualismi vacui*

Etsi Opus Dei, praesentia mysterii Christi, tam alta dignitate praeditum est, tamen si celebratio eius vivo et quotidiano desiderio non expetitur, tamquam momentum quod est culmen totius diei, magno perepericlitatur degenerare in multiloquio, tanto vaniore, quanto sollemnior in suo rituum apparatu. ⁵³

Hoc periculum non esse mera imaginatio, experientia patet. Ex historia spiritualitatis constat, nisus propagandae orationis mentalis

⁴⁹ Eph 4, 15.

⁵⁰ Cf. 2 Cor 3, 18.

⁵¹ 1 Io 4, 9.

⁵² 1 Io 4, 12.

⁵³ RB 20, 3.

ortos esse ex desiderio fulciendae devotionis, qua celebrationes liturgicae saepe vacabant. Rhythmus semper aequalis, immutabilitas formularum quae repetuntur, haec omnia generare possunt malae famae tritum usum (routine), si non ex interiore impetu renovantur. Praeoccupatio, ex vigilanti legis observatione nata, respiciendi magis quantitatem dicendorum quam eorum qualitatem, formam externam quam id quod hac forma tegitur, aliud discrimen esse potest prolabendi in ritualismum vacuum, ita ut quaelibet necessitudo cum vita spirituali desit. Ut plena efficacia Operis Dei, sicut integrae Liturgiae habeatur, « necessarium est ut fideles — proinde etiam monachi — cum recti animi dispositionibus ad sacram Liturgiam accedant, mentem suam voci accommodent, et supernae gratiae cooperentur, ne eam in vacuum recipiant ».⁵⁴

Habitus continuus interius colloquendi cum Christo, qui proprius debet esse monasticae disciplinae, monachum rerum veritate liberare poterit a celebratione exanimata divini Officii. Quae habitudo assidua frequentia *lectionis divinae* nutritur: meditari, ruminare, gustare Verbum Dei in Scriptura sacra nobis transmissum.

Pars II

CELEBRATIO OPERIS DEI

17. *Signa liturgica et res significata*

Opus Dei, per ministerium communitalis monasticae celebratum, in serie actuum humanorum (actuum scilicet qui, ut philosophi¹ aiunt, « a voluntate deliberata procedunt ») consistit. Qui actus valent ut signa, ope quorum orando contactus cum mysterio Christi statuitur.

Si forma celebrationis, ut summa actuum, non est actusositas revera humana, quomodo potest continere divinam realitatem, vel significare quemcumque valorem sanctificantem? Inter celebrationem externam et realitatem, quam continere debet, intercurrit necessitudo quae habetur inter « signum significans » (sacramentum) et « rem significatam ». Proinde, si celebratio non est « signum », nihil prorsus est. Sed ultra relationem obiectivam inter gestum et id quod significare debet, requiritur etiam contributum humanum, conscientia

⁵⁴ SC 11.

¹ I. GREDT, *Elementa Philosophiae Aristotelico-Thomisticae* n. 881, 1.

scilicet, quae ad hanc relationem intendere et significationem gestus percipere valet. ² Hoc in tota Liturgia obtinetur: « Liturgia vera est liturgia capax quae intus operatur, capax producendi res (quas significat) in animis fidelium; capax quae personali modo in conscientia hominum recipitur... Liturgia quae consummari potest in cordibus hominum ».² Si congregatio monachorum adunata non sibi adoptat habitum spirituales, quo scit se esse Ecclesiam; male putaret orationem suam habere valorem, quasi « ex opere operantis Ecclesiae » procedentem. Nam, ubi Ecclesia non est, non datur « Ecclesia orans ». Idem dicendum occurrit de gestibus, qui ex natura sua orationem significant (ut, exempli gratia, elevare et extendere manus in formam crucis). Nihil horum signum liturgicum validum est, nisi praesentia interiore spiritus animatur.

Ex quibus duo expostulantur: 1. in nostris celebrationibus ne minuantur signa externa, per se iam valde limitata ex indole Liturgiae Horarum;³ 2. augere valorem horum signorum mediante praesentia interiore spiritus, qui valore symbolico signa vivificat et sibi appropriat; tunc solum « signa humana » et proinde signa efficacia erunt.

18. *Congregatio « sancta »*

Opus Dei constituere debet congregationem liturgicam, quae in sua indole diversa est a quolibet alia adunatione communitatis.

Quando omnia membra communitatis adunantur ad celebrandum in Opere Dei unicum mysterium Christi, congregatio inde resultans hoc habet proprium, quod semper intendit singulos participantes unitos conducere ad altiorem unitatem spiritualem; eo ipso super quamlibet aliam communitariam manifestationem in monasterio exaltatur. Transitus a certa dispersione (a laboribus et occupationibus variis et, proinde, ab habitu interiore diverso) ad illam unitatem, quae ad celebrationem peragendam praesupponitur (et in ea producit), fieri potest tantum si mens conscie et deliberate illam multiplicitatem relinquit ad parandam unitatem ante omnia interiorem. Requiritur ergo rapidus et validus processus pu-

² Y. CONGAR, *Sacerdoce et laïcité*, Paris 1962, p. 166: « Une liturgie "réelle" est une liturgie apte à être intériorisée, à produire vraiment sa *res* dans l'âme du peuple fidèle, à être reçue et personnalisée dans la conscience des hommes... une liturgie qui puisse réellement se consommer dans le cœur des hommes ».

³ Vidé supra n. 7.

...rificationis (et forte pacificationis) spiritus, nisus creandi silentii, quod deinde frangitur tantum « voce », in qua cognoscitur et invenitur « Iesus solus ».⁴

Praeparanda igitur est congregatio liturgica creando *spatium intermedium* inter orationem et reliquas occupationes vitae. Hoc obtineri poterit, exempli gratia, signo convocationis, quod nunnullis momentis ante initium ipsius Horae Operis Dei datur; vel usu recepto « stationis », secundum quem omnes conveniunt in locum vicinum paulisper ante horam celebrationis, ut expectent, et proinde interius praeparent ipsam Horae celebrationem; aut quocumque alio modo curando, ut communitatis membris, etsi singillatim accedunt, tempus concedatur recolligendi se ante initium celebrationis.

Notandum tamen est, quod hoc spatium intermedium non intellegitur esse ruptura introducenda in vita nostra inter varias occupationes, sed potius colum purificans mentes priusquam ad tempus validum vitae monasticae acceditur.

Ut « intensitas » celebrationum servari possit, commendatur:

1. advertere mentes communitatis, ne signa minuantur neve evacuentur; 2. curare, ut monachi et moniales serio praeparentur in rebus biblicis et patristicis, quo facilius sententias prolatas intellegant et semini divino terram bonam offerant; 3. impertire monachis et monialibus eam quam oportet introductionem in cantu et caeremoniis, quod forte timore, ne celebrationes in spectacula et concentus degenerent, neglegi potest.

19. *Antiquitus tradita et noviter creata*

Ordinatio Operis Dei, prout in Regula s. Benedicti cc. 8-20 describitur, praeclarum testimonium est, monasteria Benedictina traditionem liturgicam propriam possidere. Quae duplici norma fundatur: 1. monasterium concipitur esse communitas ecclesialis localis, cum propria Liturgia quotidiana Horarum instructum sit; 2. haec Liturgia Horarum non mere reproducit aliam iam existentem, sed in sua structura apparent libere adoptata elementa ab antiquis (monasticis praesertim) institutionibus tradita, et etiam novis indigentibus, ordinis summe practici, porta aperitur.

In Regula Benedictina cursus cathedralis magna libertate relinquitur; noviter introducuntur Horae Tertia, Sexta, Nona,⁵ here-

⁴ Lc 9, 36.

⁵ RB 16-18.

ditas antiquissimae traditionis christianae. Vigiliae nocturnae quotidie aguntur,⁶ dum extra monasteria hebdomadaria (Dominico die), vel anniversaria (in martyrum memoriis), vel stationali (sabbato Quattuor Temporum) celebratione agebatur.

Eadem libertas prudens manifestatur adoptione antiquiorum traditionum monasticarum, ut sunt, exempli gratia, numerus psalmorum in nocturnis Vigiliis,⁷ usus Horarum Primae et Completorii,⁸ declamatio orationis dominicae « Pater noster » per Abbatem in agenda matutina (id est in Laudibus) et vespertina.⁹ Maioris momenti adhuc fuit nova distributio psalmorum pro Horis diurnis et nocturnis,¹⁰ demum introductio hymnorum in variis Horis Operis Dei.¹¹

Variae aliae licentiae conceduntur in concretis vitae conditionibus, quae sunt, exempli gratia, maior vel minor numerus monachorum communitatis,¹² differentia temporis hiemis vel aestatis,¹³ necessitas laboris,¹⁴ penuria temporis ex errore causata.¹⁵ Demum magna libertas aliter ordinandi Psalterium, si distributio psalmorum proposita displicuerit.¹⁶

Hodie, monachismus Benedictinus, heres talis traditionis et eodem spiritu animatus, certum *pluralismum* in forma Operis Dei celebrandi acceptat, matura persuasus deliberatione, hoc non nocere spiritus orationis et contemplationis unitati, fundatae in Regula Benedictina et eius traditione.

Praeterea, desiderium, quod in omnibus monasteriis manifestatur, vivificandi Opus Dei secundum normas a Concilio Vaticano II statutas, his ultimis temporibus in duas praecipue directiones abiit. Alia est eorum monasteriorum, quae conservare intendunt in sua substantia cursum in Regula Benedictina ordinatum, aptando eum exigentiis, a Concilio circa recognitionem liturgicam determinatis, et modificationibus, quas historia Liturgiae suggerere potest. Alia vero est eorum monasteriorum, quae utuntur, variis gradibus, « Indultis » in Lege fundamentali per Consilium ad exse-

⁶ RB 8-11.

⁷ RB 9.

⁸ RB 16-17.

⁹ RB 13, 12.

¹⁰ RB 18.

¹¹ RB 9, 4 et alibi.

¹² RB 17, 6.

¹³ RB 8-10.

¹⁴ RB 48, 7.

¹⁵ RB 11, 12.

¹⁶ RB 18, 22.

quendam Constitutionem de Sacra Liturgia die 29 Decembris 1968 concessis, et conformant se menti Sacrae Congregationis pro Cultu Divino, quae litteris Abbati Primati die 8 Iulii 1971 datis sequentia proposuit: «Diversae formae celebrationis admittuntur, ut omnes communitates, secundum suam physiognomiam propriam et activitates exteriores quas exercent, in fundo communi celebrationis Officii divini occurrere sibi possint». Ista monasteria adoptaverunt distributionem psalmorum et lectionum diversam a cursu Regulae Benedictinae, quae tamen quotidianam celebrationem Liturgiae Horarum spiritualiter validam in tuto praestat. Omnes in unum conveniunt et conservare intendunt ea, quae Liturgiae monasticae propria sunt et quae Sacra Congregatio pro Cultu Divino, loco citato, definivit scribens: «Oratio per tempus distributa, in communi facta, prolongata». Simul tamen etiam intendunt melius respondere spiritualibus exigentiis, a cultura huius temporis derivatis, nec ignorare contingentes circumstantias uniuscuiusque communitatis.

20. *Obiectivi limites creativitatis*

Quando communitas monastica se constituit in congregationem liturgicam ad Opus Dei celebrandum, ab exordiis ut suam acceptat orationem obiective determinatam, et quoad formam externam, et quoad ea quae sub hac forma continentur.

Communitas prudenti opere, de quo numero 19 dictum est, gaudet, quando agitur de eligenda forma Operis Dei celebrandi, quam praefert, non vero, electione peracta, dum actu Opus Dei celebrat. Tali libertate adhuc minus singuli monachi gaudent, nisi, ratione muneris, quo forte in celebratione funguntur, proferunt, exempli gratia, monitiones-didascalias durante ritu initiali, preces fidelium et conclusionem earum, vel seligendo orationem collectam.

Postquam ergo celebratio initium cepit, congregatio observare tenetur: 1. *textum obiective determinatum*, qui est ipsius celebrationis persolvendae secundum tempus liturgicum et Horam quae agitur; 2. *formam obiective determinatam*, sive ipsa structura celebrationis, «ut semper habeatur, praemisso hymno, psalmodia, deinde longior vel brevis lectio... denique preces»; ¹⁷ sive exigentiis huius congregationis orantis, quae sibi complacet in formis antecederent statutis precari, exempli gratia, quoad modum al-

¹⁷ IGLH 33.

ternandi psalmos et lectiones, quoad numerum et distributionem psalmorum, quoad psalmorum cantum vel recitationem, a solo cantore prolatam aut a choro, et tunc vel forma responsoriali vel antiphonali; accedunt varii habitus corporis, ut stare, sedere, genuflectere, elevare manus, etc.

21. *Triplex dimensio celebrationis*

Celebratio Operis Dei, ut sit authentica, requirit, ut in congregatione liturgica semper simul concurrant tres dimensiones, cuicumque verae celebrationi propriae, scilicet *dimensio ecclesialis*: est communitas tempore et spatio limitata, in qua mysterium Ecclesiae actuatur; *dimensio communitaria*: omnes unum sunt, sed quilibet suum locum occupat et suo munere fungitur; *dimensio personalis*: occursus Dei non fit coetui hominum sine nomine, bene vero personis humanis delectis et plene consciis.

Dubium non est dimensionem personalem fundamentum esse et conditio existentiae ceterarum, ita ut, si ista deficeret, aliae duae prorsus evanescerent.

Celebratio Operis Dei efficaciter personalis est, 1. in sua supposita ratione essendi: praesentia uniuscuiusque membri communitatis orantis signum verum esse debet mutuae acceptionis in intima unionem mentium et cordium;¹⁸ vera oratio, quae Deum glorificat, est ea sola, quae mediante unitate vocum intimam unionem animarum exprimit.¹⁹ 2. in sua natura reali, quatenus unusquisque deliberate orationi communitariae se coniungit, partes sumendo in ea active et conscie, ita «ut mens nostra concordet voci nostrae».²⁰

22. *Celebratio omnibus patens*

Etsi congregatio liturgica monastica considerari debet ut chorus monachorum et monialium, tamen constituere non potest coetum clausum; sed debet patere omnibus iis qui desiderant participare et discere «praeprimis in actione liturgica Deum Patrem in spiritu et veritate adorare».²¹

Si hic sermo est de coetu omnibus patenti, ne intellegatur de apertura, qua communitas ad exteriores partes dispergeretur, sed de

¹⁸ Mt 18, 19; Act 1, 14; 2, 46.

¹⁹ Rm 15, 1-7.

²⁰ RB 19, 7.

²¹ IGLH 27.

apertura, qua exteri comiter excipiuntur in gremio communitalis orantis.

1. Oratio liturgica monastica omnibus patens ea est, quae, etsi rhythmum proprium servat et in certo quodam sensu etiam linguam propriam, tamen adaptationem pastorem procurandam curat, sicut monachorum et monialium monasterium, quod in proprio ambitu fermentum esse vult, convenit. Ne putetur tamen chorus necessario omnibus et semper sine discrimine patere debere; hoc decidendum est ex concreta « situatione », si et qua mensura hoc faciendum sit. Semper utique communitas sibi persuasum habeat oportet, Opus Dei ita disponendum esse, ut quicumque hoc desideraverit, consociari choro activa participatione valeat; nam Opus Dei rerum veritate « communis oratio Ecclesiae » est.

2. Apertura congregationis liturgicae monasticae supponit etiam communitatem semper attente observare « signa temporum », ut in sua propria Liturgia, quae est mysterii salutis universalis celebratio, assumere valeat omnes humanas curas, omnia negotia; particulari modo attendat oportet ad ea negotia, quae maxime propria sunt loco et tempori, ad cogitationes et commotiones quae directe vel indirecte Regno Dei favent vel ei adversantur. Communitas monastica non satis habebit mediante « publico cultu et oratione omnes homines attingere et ad totius mundi salutem non paulum conferre »;²² sed etiam quaerit ut Opus Dei occasio sit, qua quilibet occurrere et precationi monachorum et monialium uniri possit. Debet vivide testificare, quod oratio ex Verbo Dei orta unionem intimam et vividam cum Deo creare valeat, quia semper de novo Christum experiri concedit.

23. *Momentum variorum elementorum Officii*

Ad finem, qui in Opere Dei intenditur, attingendum, scilicet « colloquium inter Deum et hominem » parandum, variae partes in structura eius concurrunt: aliae ita necessariae sunt, quod numquam deesse possunt et stabili ordine disponuntur, scilicet: hymnus, psalmi, lectiones, precationes;²³ aliae partes accedunt propter dimensionem communitariam celebrationis et eius sensum profundius penetrare adjuvant.

In his secundarii momenti elementis computantur acclamationes initiales (Domine labia mea aperies, Deus in adiutorium meum intende) et finales (Benedicamus Domino); deinde versus, responsoria, salutationes (Dominus vobiscum), quae omnia ab una parte ad aliam

²² IGLH 27.

²³ IGLH 33.

transire sinunt; antiphonae, quae psalmis interpretationem imponunt eorumque modulationem cantus determinant.

Patet igitur haec elementa esse signa et media indolis communitariae Operis Dei, et propterea valor eorum a functione, quam sub hoc aspectu celebrationi praebere possunt, mensurantur. (Vide, exempli gratia, RB 17, 6, ubi statuitur quod antiphonae in Horis minoribus adduntur, si maior congregatio fuerit, si vero minor, omittuntur; RB 11, 12, ubi dicitur quod « aliquid de lectionibus breviandum est aut responsoris », quando ex errore monachi tardius evigilantur.)

Iuxta usum receptum in celebratione Eucharistiae aliorumque sacramentorum, etiam Opus Dei aperiri potest ritu initiali, quo is qui praeest communitatem salutatur et deinde brevissimis verbis omnes participantes introducit in mysterium temporis vel festi et Horae celebrandae.

De cetero, dubium non est, quin varia elementa secundaria magnopere conferunt ad totam precationem in ambitu mysterii temporis vel festi liturgici et Horae celebrandae collocandam. Caute propterea vigilandum est, ne ex incosiderato desiderio redeundi ad simpliciores et essentielles formas celebratio his variis elementis privetur et ita de facto pauperior evadat.

24. *Indoles monastica celebrationis conservanda*

Negari non potest id quod antea dictum est (supra n. 20), scilicet Opus Dei persolvendum esse sequendo textum et formam obiective determinatos; insuper tamen fatendum est, celebrationem Operis Dei et congregationem celebrantem se habere in mutua necessitudine. Quo fit, ut sibi tam arcte respondeant, ut quaelibet communitas propriam Liturgiam postulare dici possit.

Attente consideranti rationem, quae intercurrit inter Liturgiam et communitatem quae Liturgiam persolvit, patet quod monastica communitas *localis pars* est universalis Ecclesiae; proinde ope Liturgiae Ecclesiam orantem formare debet. At, simul tamen etiam communitas ecclesialis *monastica* est. Quapropter Benedictina communitas necessario hac duplici indole insignitur, a quarum neutra abstrahere potest. Inde sequitur, quod ab exordio, sicut iam supra dictum est, propria inspiratione monastica adoptavit « cursum » diversum a cursu cathedralium Ecclesiarum, quatenus complures Horas comportat, quae in isto non comprehendebantur. Simili modo, si hodie monasterium quoddam Liturgiam Horarum iuxta ritum Romanum adoptare desiderat, eam ita disponere debet, ut celebrationi indolis monasticae conformetur.

Communitas monastica proinde, asserendo suam autonomiam in rebus liturgicis, ne umquam obliviscatur, Opus Dei quod persolvit, reflectere debere indolem localem, sed super omnia indolem monasticam. Esse enim debet manifestatio communitatis, in qua Opus Dei super omnes alios valores spirituales diei monastici aestimatur, utpote oratio communitaria indolis contemplativae-laudativae.

Timere ne hoc modo « particularismus », qui nocivus reputatur, introducatur, dum e contra ponderata ratio, quae intercurrit inter communitatem et suam Liturgiam, requiritur, et appetere « uniformitatem servare », quae non semper vera unitas est, significaret totam rem mente iuridica considerare, ac si dicendum esset: « Ecce datur communitas, ergo dari debet Opus Dei », quin de ratione vitali ambarum rerum ad invicem cogitetur, nec definitio eius quaeratur. Aequius dicendum est: « Ecce datur *haec* communitas, ergo detur *tale* Opus Dei. ».

25. De numero Horarum

Distributio Operis Dei monastici in septem Horas diurnas et Vigilias nocturnas intendebat oboedire praecepto de oratione infatigabili, insistente, continua,²⁴ cui monachus et monialis in virtute professionis speciali modo dedicatur.²⁵

Dum novis perspectionibus vitae spiritualis freti nostris diebus aliam opinionem de numero Horarum Operis Dei per diem celebrandarum proponunt, hoc detrimentum inferre non debet citato mandato divino, neque minuere deditionem monachorum. Intentio est potius, hac via, propter legitimas exigentias, orationem altioris qualitatis parare.

Concilium Vaticanum II sapienter confirmavit, implicate saltem, ordinationem Liturgiae debere fieri respiciendo ad varias condiciones vitae hodiernae. Placuit ei, allevare quidem « servitutis pensum », ²⁶ scilicet celebrationem Liturgiae Horarum, sed conferendo ei novum pondus ordinis spiritualis, augenda scilicet qualitas eius. Omnibus patet, inter negotia hodie tantopere discussa, rationem, quae intercurrit inter quantitatem et qualitatem, maxime attendi. Iam in Regula s. Benedicti, cap. 18, 22-24, haec res consideratur et in favorem qualitatis solvitur. (Vide etiam brevitatem Vigiliarum secundum Re-

²⁴ Lc 18, 1; Rm 12, 12; Col 4, 2; 1 Thess 5, 17.

²⁵ RB 16.

²⁶ RB 50, 4.

gulam, cap. 9, in comparatione cum Vigiliis secundum cursum Romanum; die dominico iste complectitur 24 psalmos, cursus Benedictinus e contra 12 psalmos et 3 cantica.)

Qualitas orationis certe non dependet nec a numero psalmorum qui dicuntur, nec a numero Horarum quae celebrantur, sed ab interna mentis et cordis dispositione. Ut haec interna dispositio consummetur, requiritur: 1. ut omnes ardentem cupiant orationem insertare in mediam vitam communitariam, quia oratio tempus validum est, quo, colloquendo cum Deo, omnes labores, omnia negotia ad eum glorificandum apparantur; 2. ut simili ardore omnes appetant, ut oratio medium sit quo communitas in eam unitatem, ad quam vocatur, coalescat.

Prospicere qualitati orationis postulat etiam, ut celebratio communitaria Operis Dei tali modo disponatur, ut *omnes* ei interesse eamque participare valeant. Hoc interdum impeditur nimio numero celebrationum, quia saepe necessitas laboris exsequendi, sive apostolici, sive materialis, urget, et hoc accidere potest, « si necessitas loci aut paupertas exegerit »;²⁷ affert proinde testimonium loci paupertatis, quia eiusmodi labor unicum medium sustentandae vitae est. Si dispositio quotidiana Operis Dei talis esse ex necessitate crederetur, qua vita in monasterio a vita in saeculo acta prorsus aliena esset, resultare pro dolor videretur, vitam monasticam insertare in universale mysterium salvificum non posse; licet altissimi valoris in se esset, tamen « extra mundum » prorsus consumenda censeretur.

Si Horae celebrationis Operis Dei numero minuendae sunt et alia dispositio introducenda, tunc duo diligenter consideranda sunt: 1. minuere Horas celebrationis, secum non trahit minutionem temporis orationi dandi, nedum qualitatis eius. Curandum potius est, ut quaelibet celebratio tempus validum Operis Dei sit, etiam in forma persolutionis, quae sequentia elementa comprehendit: auscultare lectiones attente, quiete, avide; longius morari in silenti oratione; augere cantus modulationem; variare melius modos celebrationis, etc.; 2. quando, minuto Horarum numero, Horae, quae servantur, ampliari desiderantur, hoc certe laudabile propositum est. At, ne umquam simul uniantur duae vel plures Horae Operis Dei, hoc etiam tantum fieret ad quietandam conscientiam, quia ita agendo obligationi totius Officii recitandi satisfactum esset. Ita, exempli gratia, celebratio, in qua Tertia, Sexta Nonaque simul unirentur, tres Horae persolutae censerentur, sed mero nomine distinctae. Hoc certe normae fundamentali de « veritate horarum » servanda contradicit; insuper persolutio Operis Dei mente iuridica consideraretur ut implenda obligatio a lege

²⁷ RB 48, 7.

imposita. Finis verus, quem Opus Dei cum suis distinctis Horis prosequitur, scilicet « sanctificatio diei totiusque operositatis humanae », ²⁸ non attingitur.

26. *Horae praecipuae*

Sive numerus traditus Horarum Operis Dei servatur, sive minuitur, semper valida consideranda est norma in Concilio Vaticano II statuta et in IGLH iterata, ²⁹ scilicet: « Laudes, ut preces matutinae, et Vesperae, ut preces vespertinae, e venerabili universae Ecclesiae traditione duplex cardo Officii cotidiani, Horae praecipuae habendae sunt et ita celebrandae ».

Eminentia ambarum harum Horarum fundatur in eo quod sunt « memoriale », altera Resurrectionis, altera Mortis Domini Nostri Iesu Christi. Ambae propterea vicinae sunt Eucharistiae et simul cum ista triadem constituunt, quae in dispositione spirituali diei monachorum summi momenti est. Ambas Horas eminentiam, Eucharistiae agnitam, participare decet, etiam in forma externa sollemnioris celebrationis, quam in cantu fieri convenit, et praesertim cum praesentia plenaria et activa totius communitatis. Non esset incongruum Officium Laudum augere celebratione « Liturgiae lucis » et Officium Vesperarum « Liturgiae incensi ».

Dum praedictae duae Horae bene praecipuae sunt, in monastica traditione tamen Vigiliae sunt Hora insignissima, propter sensum eschatologicum, qui huic Officio tribuitur. Celebratio Vigiliarum eminet non tam propter externam sollemnitatem, quam propter indolem suam, quia est oratio contemplativa, pacifica, proluxa.

27. *Cantus in celebratione*

Ope modulatione cantus communitas monastica, quae est ecclesialis communitas stabilis, vario modo insignire potest: 1. gradum celebrationis Sollemnitatis, Festi, Memoriae, Feriae; 2. diversas Horas eiusdem diei; 3. naturam alicuius textus.

Agnoscentes insignem valorem cantus in quacumque celebratione Operis Dei, monachi speciali cura cantum colunt, quasi medium aptissimum expressionis laudativae-contemplativae, quae maxime propria est monasticae celebrationis. Plura cantare aut sollemniore cantu uti

²⁸ IGLH 11.

²⁹ SC 89; IGLH 37.

convenit diebus dominicis et festivis secundum indolem congregationis liturgicae uniuscuiusque. Item, Horae praecipuae, Laudes scilicet et Vesperae, si sollemniter in cantu celebrantur, rerum veritate ut Officia diei summi momenti ab omnibus habentur.

Certi textus ex natura sua cantus postulant, ut sunt hymni, cantica, psalmi. Modulatio musicalis augeat indolem acclamationum, antiphonarum, responsoriorum.

28. *Actores celebrationis*

Opus Dei oratio est, in qua colloquium cum Deo, interius conceptum, voce profertur in communitate. Membra communitatis actores liturgicae celebrationis sunt.

Omnis celebratio supponit communitatem, quae congregationem liturgicam constituit; in ea varii actores munere animatorum celebrationis funguntur.

Isti sunt actores celebrationis Operis Dei: *praeses* congregationis, cuius est initiare et concludere (ope orationis finalis) celebrationem; secundum Benedictinam traditionem, quae in maiore parte monasteriorum servatur, Abbas et Abbatisa per se exercent aut hebdomadario delegant certa munera praesidentialia; *lector* (vel lectores) lectiones ex sacra Scriptura vel aliunde sumptas proferunt; *cantor*, cui competit intonare hymnos, antiphonas, versus, responsoria; *psalmistae* (singuli per choros) psalmos intonant in psalmodia alternata, vel unus eorum psalmum proclamat, alternando cum alio psalmista aut cum choro; *monitor*, qui monitiones-didascalias profert, exempli gratia ante psalmos vel lectiones; *schola cantorum*, cui competit proferre, sub moderamine cantoris, certos cantus, alternando semper cum tota congregatione; demum ipsa *congregatio*, in unum unita, aut in duos choros distincta pro alternato cantu psalmodum et canticorum, gremium est actorum, qui auscultant praedictos et eis respondent.

Omnibus actoribus celebrationis meditandum est praeceptum Regulae s. Benedicti: « Cantare autem et legere non praesumat, nisi qui potest ipsum officium implere ut aedificentur audientes ».³⁰ Audientes autem aedificantur, quando actor munere suo fungitur « cum humilitate et gravitate et tremore ».³¹ Usus receptus et in monasteriis tam diffusus, secundum quem omnes invicem succedunt variis officiis incumbentes, ne applicetur, quando de officiis in celebratione Operis Dei implendis agitur. Ut actores celebrationis participantes aedificare valeant, bene instructi sint oportet.

³⁰ RB 47, 3.

³¹ RB 47, 4.

PRAENOTANDA

seu

NORMAE DIRECTIVAE PRO MONASTICAE
LITURGIAE HORARUM CELEBRATIONE

1. Singulae Congregationes monasticae vel singulae earum domus facultate gaudent legum ferendarum pro suis membris circa usum *Thesauri*, *Lectionarii*, et circa applicationem normarum, quae in his *Praenotandis* continentur.
2. Psalterii schemata communi usui destinata aliaeque dispositiones Liturgiam Horarum respicientes edi non possunt, nisi sequantur ea quae in *Thesauro* notantur, exceptis iis, quae praevis a Sacra Congregatione pro Sacramentis et Cultu Divino approbata sunt.
3. Calendarium a Sacra Congregatione pro Cultu Divino die 22 Iunii 1972 pro Benedictina Confoederatione approbatum observari debet in Liturgiae Horarum persolutione et in Missae conventualis celebratione.
4. Variae commendationes in *Institutione Generali de Liturgia Horarum* iuxta ritum Romanum factae optime a monachis etiam observari possunt, exempli gratia: « *Invitatorium* locum suum habet initio totius cursus orationis cotidianae » (§ 35); *Hymnus* in initio cuiuslibet Horae collocari potest, « ut det suum cuique Horae vel festo velut colorem » (§ 42); « in Laudibus matutinis fiunt *preces* ad diem opusque Domino consecrandum, in Vesperis vero *intercessiones* » (§ 51); « *Pater Noster* ab omnibus dicitur » (§ 51 et 196); in Vigiliis *Evangelium* praecedere potest homiliam (§ 73); in Completorio *conscientiae discussio* « vel fit silentio, vel inseritur in actum paenitentialem secundum formulas Missalis Romani » (§ 86); orationes post antiphonam *Marianam* omittuntur (§ 92); « *orationes super Psalmos* ... possunt ad libitum adhiberi » (§ 112); « pro opportunitate ergo et prudentia ... *spatium silentii* interponi licet » (§ 202); Laudes et Vesperas in cantu celebrare convenit (§ 272).
5. Aptando Benedictinam Liturgiam Horarum sequentes normae observentur:
 - a) Tres saltem Horae quotidie celebrentur; insuper commendatur, ut communitas quater vel quinque quotidie ad orationem liturgicam proferendam congregetur.

- b) Quaelibet Hora constare debet Psalmis, hymno, lectione et oratione.
 - c) Lectiones ad nutum superioris eliguntur secundum normas a Sacra Congregatione pro Cultu Divino statutas (cf. *Notitiae* 1971, 289; 1974, 322).
 - d) Disponendo cursum Psalterii, provideatur ut saltem 75 Psalmi per hebdomadam dicantur. Psalmi qui prae suo significato determinatae Horae magis conveniunt, in eadem hebdomada repeti quidem possunt, sed consilium est Psalterium ex integro in periodo quattuor hebdomadarum persolvere.
 - e) Responsoria, versus, antiphonae et similia adoptari possunt sequendo locales usus; sed commendatur ut in festis et anni temporibus haec elementa secundum usum in Liturgia monastica traditum assumantur.
 - f) Dispositiones Psalterii in *Thesauro* repertae commendantur; antiphonae, versus, responsoria et similia, quae in *Thesauro* reperiuntur, servire possunt ut media quibus Officium locupletetur et ornetur.
6. Sequentia commendantur speciatim iis qui dispositiones in Regula s. Benedicti statutas observare volunt:
- a) Dispositio Psalterii, ut in Regula s. Benedicti ordinatur, servari potest. Si Hora Prima omittitur, Psalmi ei assignati distribuuntur eo modo qui in *Thesauro* vel in Appendice 1 suggeritur. Alii modi distributionis fieri possunt, caveatur tamen, ne Hora minor nimis extendatur.
 - b) Distributio Psalmorum Vigiliarum in duas hebdomadas, concessa a Consilio ad exsequendam Constitutionem de Sacra Liturgia (die 25 Decembris 1967) servari potest.
 - c) Antiphonae ad cantica *Benedictus* et *Magnificat* assumantur prout in *Thesauro* notantur, vel quocumque modo cum mysterio diei vel festi concordent.
7. Cyclus lectionum biblicarum Lectionarii, sicut et lectiones patristicae quae eas sequuntur, omnibus monasteriis commendantur.
8. Traditio monastica recitandi in choro Completorium et tres Horas minores, servata veritate horarum, laudabiliter retineatur. Ab iis tamen communitatibus quae tres Horas in choro persolvere nequeunt prout veritate horarum requiritur, una saltem Hora media in choro celebranda est, ita ut servetur traditio orandi

per diem medio labore. Mos recitandi unam post aliam complures Horas minores, vel adunandi Psalmos earum in unum, reprobandus est; talia facere certe non expedit.

9. Si communitas quaedam, particularibus rationibus suadentibus, adoptare cupit Liturgiam Horarum iuxta ritum Romanum, commendatur ut maiores Horae, Laudes scilicet et Vesperae, ex integro cantentur, et cyclus Psalmorum Vigiliarum in duas hebdomadas distribuatur, prout Sacra Congregatio pro Cultu Divino consilium dedit contemplativis (cf. *Notitiae* 1972, 254-258; 1974, 39-40).
10. In privata Officii recitatione monachi, qui habitualiter in cura animarum occupantur, uti possunt Liturgia Horarum iuxta ritum Romanum, vel alio schemate a proprio Abbate approbato. Idem valet pro itinerantibus et pro iis qui, speciali ratione suadente et Abbate consentiente, choro interesse non possunt.
11. Hae normae valent pro omnibus monasteriis monachorum et monialium et sororum sub Regula s. Benedicti viventium, quae ad Benedictinam Confoederationem pertinent vel ei aggregata sunt.

THE RENEWAL OF THE BENEDICTINE OFFICE

In a recent paper I had occasion to present an account of the principles which directed the revision of the Monastic Lectionary.¹ The purpose of this note is to give a brief account of the principles and norms followed in the renewal of the Benedictine Office, recently approved by the Congregation for the Sacraments and Divine Worship, under the title *Thesaurus Liturgiae Monasticae Horarum*.²

The Abbots and Conventual Priors of the Benedictine Confederation, gathered together in Council, have always given pride of place in their deliberations to the renewal of the *Opus Dei*. The Liturgy of the Hours forms the centre of Benedictine life and is the source of its spiritual activity. In 1968 the whole Confederation obtained from the *Consilium ad Exsequendam Constitutionem de Sacra Liturgia* a decree that was the "loi-cadre" or guide-lines within which the Benedictine Liturgy of the Hours should be renewed. This was preferable to each Congregation within the Confederation obtaining its own decree. A central Liturgical Commission of the Confederation was constituted and then given the task of aiding the houses to renew the Benedictine Office in the spirit of the Constitution on the Liturgy, and the specific Benedictine tradition which emanates from the Rule of St Benedict. Article 88 of the Constitution on the Liturgy defines the renewal as "a quest for worship in spirit and in truth according to the conditions of today".

The work of the Commission, however, was slow, and this for two reasons. It began its task before the publication of the *Liturgia Horarum* of the Roman Rite, and it was faced with the special needs of many small monasteries. These needs were both detailed and divergent. However, with time and reflection, with consultation and discussions with the Congregation for Divine Worship certain needs became evident:

¹ *The Monastic Lectionary of the Office: A Source of Holiness and Knowledge of God*, in *Notitiae* 123 (Octobri 1976) pp. 389-393.

² Prot. n. CD 1415/76.

a) *the need for a Document* containing theological and practical reflections on the Liturgy of the Hours for monks and nuns similar to the *Institutio generalis de Liturgia Horarum* of the Roman Rite, and inspired by it. This Document, called the *Directorium*, was composed by a Commission elected by all the abbots of the Confederation. It was sent to all the houses of the Confederation, to Nuns and Sisters, to local liturgical Commissions, in order to have their opinions, comments and suggestions. After careful examination of these replies, the Abbots of the Commission revised the text of the *Directorium* and submitted it for comment to the Congregation for the Sacraments and Divine Worship. It is now approved as part of the Preface to the *Thesaurus*.

b) *the need to bring up to date the Decree of 1968*. After eight years of experiment and reflection it became evident that the guide-lines had been most helpful to the houses of monks and nuns in renewing their liturgical prayer. These guide-lines are brought up to date and published in the *Thesaurus* under the title *Praenotanda*.

c) *the need for more specific aid in the structure of the Office*. The problem here was how best to serve the divergent needs of many monasteries. For St Benedict, as for St Basil, prayer in common is closely connected with work, and there is a strong link between praying and working.³ Such considerations were reflected in the replies sent to the Liturgical Commission. Although some monasteries wished to keep the basic disposition of the Psalter, as found in the Rule of St Benedict, they saw the need to bring the former Benedictine Breviary up to date. Other monasteries felt the need of adaptation in order to keep the *veritas horarum* and to adjust to the exigencies of time in prayer and work. Other monasteries again expressed a desire for more help in the structure of their Office. A single solution, as for example, a common breviary, would be inadequate for the purpose.

Time and reflection provided the solution of the problems which faced the Liturgical Commission. A marked feature of all Post Conciliar Liturgical Documents is the many options they allow in order to adapt the various rites to circumstance. This principle was adopted in the case of the Psalter and its distribution. In order to meet the

³ Cf. ABBOT ADELBERT VAN DER WIELEN, *A Method of Prayer according to the Rule of St. Benedict* in *Cistercian Studies*, Vol. XI, p. 139.

legitimate needs of many houses, four options of distributing the Psalter are proposed: two ways of distributing the 150 psalms over one week (including that of the Holy Rule) and two which distribute the psalms over a two week period are given. For this reason the Liturgical Commission produced not a breviary, composed for choral or private recitation, like the *Liturgia Horarum* of the Roman Rite, but a collection of possibilities intended to serve the needs of many. It provides an aid both for those houses which desire to keep the disposition of Rule, yet feel the need to bring it up to date, as well as those who wish a deeper and more radical adaptation to their circumstances. Hence the title of the work was given as the *Thesaurus Liturgiae Monasticae Horarum*.

THE CONTENT OF THE THESAURUS

After the *Preface*, the *Directorium* and *Praenotanda*, preceded by the General Calendar of the Confederation, approved by the Congregation for Divine Worship, 22 June 1972, a suggested STRUCTURE of the Divine Office is given, with a consecutive numbering, for easy reference, of all the elements contained in the Propers and Commons of the *Thesaurus*.

Under the heading *Pars Psalterii* is to be found the main section of the *Thesaurus*. This is divided into two parts. The first, entitled *Commune Psalterii*, gathers together all those elements of the Office which are common to the four Psalter schemes: antiphons, versicles, prayers. The second under the heading *Proprium Psalterii* presents all that is proper to each of the Psalm schemes.

Schema A is the distribution of the Psalter according to the Rule, but with Prime omitted. Although it is always allowed to follow the Psalter arrangement of the Rule, experience has shown that few monasteries are able to recite the hour of Prime observing the *veritas horarum*. The more common practice among those houses which keep the disposition of the Rule is to omit Prime. The arrangement of the Psalms with Prime, as well as another distribution of the Psalms of Prime, when that hour is omitted, are given in the Appendix to the *Thesaurus*.

Schema B. This scheme, often called "Füglister" after its author, is much used within the Confederation. Seven principles guided its

author in its formation: 1) Each psalm is recited only once. 2) Each psalm is treated as a unity in itself. 3) The specific character of each canonical hour is taken into consideration. 4) The specific character of each day of the week is also considered. 5) Excessive monotony is avoided. 6) On the other hand the homogeneous character of each hour has not been neglected. 7) Finally a certain balance has been maintained between the length of the canonical hours.

Schema C. This scheme bears the name Scheyern from the monastery of its origin. It distributes the psalter over a period of two weeks, and attempts to harmonize the contents of each hour, in order to create a theological and psychological balance. In its choice of psalms liturgical and musical requirements have been given preference over other considerations. It presupposes that the psalms are always sung, as well as responsories, antiphons, canticles and other elements of the Office, which by their nature require singing. The numerical order of the psalms is not followed, nor is a single biblical theme chosen. It wishes to allow time for pauses after each psalm and for psalm collects.

Schema D. This scheme is often given the name "Waddel" from its author. It is not a numerical distribution of the Psalter, but is based primarily on liturgical considerations. Some psalms, because of their more frequent use in liturgical tradition, are repeated. Lauds is based on the theme of progression from darkness to light, i.e. from the confession of man's sinfulness it passes to man's duty of proclaiming God's praise, as in the disposition of the Rule.

The three sections which follow contain the *Proprium de Tempore*, the *Proprium de Sanctis*, and the *Communias*. Here are gathered together all the material required by the four schemes: antiphons, versicles, responsories, prayers, *Lectio brevis*, according to the Liturgical Year. The sources of this material were mainly the *Liturgia Horarum* of the Roman Rite, the *Antiphonale Monasticum* of the Benedictine Tradition, and the *Antiphonale Romanum* now being prepared for the Holy See by the Benedictine monks of Solesmes. The principle adopted was to provide material for the most extensive scheme, being thus certain that it would also be sufficient for the less extensive.

A further feature of the *Thesaurus* is the revised *Officium Defunctorum*. Its main characteristic is its paschal character of hope and joy in the resurrection to come.

Finally four *Appendices* provide various aids for the composition of an Office: Appendix 1 gives the Order of the Psalms for the Minor Hours when Prime is said according to Scheme A. It also provides a distribution of the psalms of Prime when this hour is omitted. Appendix 2 provides hymns from the Benedictine Proper, according to the article of Dom Anselm Lentini of Monte Cassino.⁴ Appendix 3 gives examples of the *Preces et Introductio ad Orationem Dominicam*. Appendix 4 provides an alternative "Ordo psalmorum" for feasts for the convenience of those who use Schemes "B" and "C".

The *Thesaurus* is approved for the whole Confederation and for the Nuns and Sisters aggregated to the Confederation.

In conclusion it is hoped that this *Thesaurus Liturgiae Horarum Monasticae* will be a vital element in the renewal of the *Opus Dei*, which for St Benedict took pride of place over any other monastic work. A monk's life should be a life of continual prayer. Monastic Prayer is the public prayer of the Church. The Liturgy of the Hours nourishes the spiritual life of innumerable men and women throughout the world. But it does more than this. It is a marked sign of the necessary and vital dialogue between the monk, the nun and the Lord. The monastic community gathered in prayer is the image and sign of the Church herself in prayer together with Christ, in the Holy Spirit. The monastic community prays to the Father through Christ in the Holy Spirit. It praises Him. It offers and continues in time Christ's work of salvation, by cooperating, through its public monastic worship, with Christ in his work of salvation and the building up of the whole family of mankind.

HENRY ASHWORTH, OSB

⁴ *Vetera et nova pro hymnodia Liturgiae Horarum propriae O.S.B. in Benedictina XXII* (1975) pp. 44-71.

LIBRERIA EDITRICE VATICANA

CITTA DEL VATICANO

c/c post. 1/16722

PER UNA GRANDE DIFFUSIONE
IN TUTTE LE FAMIGLIE
IN TUTTI GLI AMBIENTI

DE

IL SANTO VANGELO DI NOSTRO SIGNORE GESÙ CRISTO

*526ª edizione della
Pia Società di San Girolamo
per la Diffusione dei Santi Vangeli*

Testo nella traduzione della C.E.I. - Rinnovata veste tipografico-artistica - Formato tascabile cm. 9 x 13 - Pagine XVI-432 - 62 illustrazioni dell'Artista DIEGO PETTINELLI - Stampa a due colori - Rilegatura in brossura - L. 500.

Un importante sussidio per l'omelia e la meditazione

V. RAFFA

LITURGIA FESTIVA

PER L'OMELIA E LA MEDITAZIONE

ANNO A B C

2ª edizione

Liturgia festiva significa tre cicli in un solo volume. Per ogni domenica e festa quattro o cinque saggi di omelia e di meditazione, una quindicina di spunti con rinvii per lo svolgimento al volume stesso e alle letture patristiche dell'Ufficio. Novità assoluta: l'attualizzazione eucaristica, 100 pagine di indici analitici, fra questi, utilissimo per l'omelia, quello patristico.

Volume formato cm. 11x17,5, pp. 1748, carta india avorio - L. 12.500

LIBRERIA EDITRICE VATICANA

CITTA DEL VATICANO

c/c post. 1/16722

ACTA SYNODALIA
SACROSANCTI CONCILII
OECUMENICI VATICANI II

VOLUMEN IV

PERIODUS QUARTA

PARS I

SESSIO PUBLICA VI

CONGREGATIONES GENERALES CXXVIII-CXXXII

Hoc opere omnia continentur quae ad conciliarem disceptationem pertinent, id est schemata, relationes, orationes ore scriptove prolatae, animadversiones, emendationes, modi et communicationes. Totum opus in quattuor volumina dispertitur, unum pro unaquaque Concilii periodo; quodlibet autem volumen, iuxta materiae exponendae copiam, in plures partes seu tomos dividitur, qui ad duodeviginti praevidentur.

Volume in brossura del formato cm. 32×22,5, pp. 892 (gr. 3100) – L. 42.000

SACRA CONGREGATIO PRO INSTITUTIONE CATHOLICA

ENCHIRIDION CLERICORUM

DOCUMENTA ECCLESIAE FUTURIS SACERDOTIBUS FORMANDIS

« Sacerdotium christianum, quod novum est, nequit mente comprehendere, nisi affulgente luce novitatis Christi, Pontificis omnium summi et aeterni Sacerdotis, qui sacerdotium suis ministris obeundum instituit, ut veram communicationem unius sui ipsius sacerdotii ».

PAULUS VI

Prooemium:

Cum satis longum temporis spatium elapsum sit, ex quo « Enchiridion Clericorum » prima vice prodierit (Typis Polyglottis Vaticanis, a. D. MCMXXXVIII), peropportuno visum est novam ampliataque editionem eius parare. Quod quidem suadetur sive petitionibus variis ex partibus saepius manifestatis, sive summa ipsius rei utilitate et convenientia, quae postulat ut futurorum sacerdotum educatores et generatim omnes qui sacerdotii et sacerdotalis formationis quaestiones propius ex ipsis fontibus cognoscere atque perscrutare desiderant, universa Ecclesiae ad rem documenta in unum collecta prae manibus habere atque facile consultare possint.

Volumen constat pp. LXIII-1566 - Lib. 25.000